

V. KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE

1. Omówienie wyników

1. W III kwartale 2017 roku ogólny wskaźnik koniunktury w budownictwie (IRGCON) przyjął wartość +16,3 pkt, większą o 1,9 punktu niż w poprzednim kwartale i o 13,5 punktu w stosunku do III kwartału ubiegłego roku. Tegoroczny sezon letni w budownictwie był zdecydowanie korzystniejszy niż w latach poprzednich. Mimo to wskaźnik koniunktury budowlanej nadal znajduje się w trendzie bocznym.

W przeważającej części analizowanych grup zakładów wskaźniki koniunktury są znacznie wyższe niż w III kwartale ub. roku i 2015 r. Bardzo różni się sytuacja firm prywatnych i przedsiębiorstw publicznych – wartości wskaźnika dla każdego sektora wynoszą, odpowiednio: +15,4 i +23,0 pkt. Najwyższą wartość, +31,8 pkt, wskaźnik osiągnął w grupie przedsiębiorstw komunalnych. W innych grupach sektora publicznego wskaźniki także przyjmują wysokie wartości: +26,6 pkt w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych po 1989 roku, +25,7 pkt dla firm zatrudniających ponad 100 pracowników i +22,1 pkt dla zatrudniających do 100 pracowników. Jedynie w grupie przedsiębiorstw publicznych powstałych przed lub w 1989 roku wartość wskaźnika jest ujemna (-2,9 pkt). Podobnie jak w poprzednich okresach wyraźne zróżnicowanie koniunktury obserwuje się w układzie regionalnym. Najwyższe wartości wskaźnika zanotowano dla regionów: południowo-zachodniego i południowego (odpowiednio: +31,2 i +20,3 pkt), a najniższe dla regionu wschodniego (+10,5 pkt).

2. Obecna wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji wynosi +38,3 pkt i jest o 22,1 pkt wyższa niż w III kwartale 2016 r. Między badanymi grupami zakładów budowlanych nadal występuje duże zróżnicowanie. Dla sektora prywatnego wartość salda jest równa +33,5 pkt, a więc jest niemal dwukrotnie mniejsza niż dla sektora publicznego (+63,3 pkt). W grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) wartość salda jest bardzo wysoka i równa +69,9 pkt, w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) wynosi +34,3 pkt, a w grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) +26,2 pkt. Należy jednak zauważyć, że w poprzednim kwartale wartość salda w grupie PKD 41 była mniejsza niż w grupie PKD 42 o ponad 60 punktów, natomiast obecnie ta różnica zmniejszyła się do niespełna 44 punktów.

3. W porównaniu z poprzednim kwartałem w portfelach zakładów budowlanych jest znacznie więcej zamówień, zarówno krajowych jak i eksportowych. Utrzymuje się rosnący trend zamówień w ujęciu ogółem, nieznacznie zaś zmniejszyła się wartość trendu zamówień eksportowych. Pod względem zamówień znacznie lepsza sytuacja nadal panuje w sektorze publicznym niż prywatnym. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień ogółem wynosi +31,8 pkt, dla sektora publicznego +44,7 pkt, dla prywatnego +29,4 pkt, dla przedsiębiorstw państwowych +55,4 pkt, a dla firm będących własnością krajowych osób fizycznych +33,4 pkt. W grupie zakładów wykonujących prace związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) saldo zamówień jest dodatnie, a jego wartość równa +26,5 pkt. W tej grupie nastąpił wzrost wartości salda w porównaniu do poprzedniego kwartału aż o 49,0 punktów.

4. Od ponad roku trend cen usług budowlanych jest rosnący. Wzrost cen obserwuje się zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym. Dla firm prywatnych wartość salda jest równa +7,2 pkt, a dla przedsiębiorstw publicznych +25,2 pkt. Saldo w ujęciu ogółem przyjmuje wartość +11,6 pkt. Pod względem wzrostu cen zakłady budowlane bardzo się różnią. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników wartość salda wynosi +1,1 pkt, a dla zatrudniających 21-100 oraz ponad 100 pracowników wynoszą one, odpowiednio: +12,2 i +14,6 pkt. W grupie firm prywatnych będących własnością

krajowych osób fizycznych wartość salda jest równa +11,8 pkt, a w grupie przedsiębiorstw państwowych +42,9 pkt.

5. Bieżący kwartał jest pierwszym od bardzo dawna okresem wyraźnej poprawy sytuacji finansowej zakładów budowlanych. Poprawa ta w znacznie większym stopniu dotyczy przedsiębiorstw publicznych niż prywatnych. Wartość salda w ujęciu ogółem wynosi +7,7 pkt, dla sektora publicznego +32,0 pkt, a dla sektora prywatnego tylko +1,5 pkt. Najlepiej oceniają swą sytuację finansową przedsiębiorstwa państwowe (wartość salda +41,1 pkt), negatywnie natomiast zakłady zatrudniające do 20 osób (-8,0 pkt), w szczególności firmy prywatne zatrudniające do 10 osób (-14,3 pkt). Na tle pozostałych grup również zakłady zajmujące się wznoszeniem budynków (PKD 41) nisko oceniają swą sytuację finansową (+0,7 pkt). Sytuacja finansowa zakładów budowlanych powinna ulec dalszej poprawie w nadchodzącym kwartale (wartość salda prognostycznego wynosi +16,6 pkt), a zwłaszcza w grupie zakładów z sektora publicznego (+23,4 pkt).

6. Obecna wartość salda zatrudnienia wynosi +13,3 pkt i jest o 11,7 punktów wyższa niż w III kwartale 2016 r. Dla sektora prywatnego i publicznego wartości salda wynoszą, odpowiednio: +12,2 i +19,3 pkt. Podobnie jak w poprzednim kwartale jedyną grupą zakładów, w której nastąpił spadek zatrudnienia (wartość salda -1,4 pkt), są zakłady wznoszące budynki (PKD 41).

7. W ostatnich latach w budownictwie istotnie zwiększyły się trudności z zatrudnieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Obecnie 60,6% zakładów stwierdza częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach, podczas gdy w III kwartale 2014 roku takie trudności miało 44,4% zakładów. Problem ze znalezieniem wykwalifikowanych pracowników jest szczególnie poważny w grupie zakładów budujących obiekty inżynieryjne (PKD 42), w której aż 77,4% zakładów boryka się z takimi trudnościami (49,0% trzy lata temu). Pod tym względem najlepiej jest w grupie zakładów zatrudniających do 20 osób, w której trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach ma 50,0% zakładów (trzy lata temu 36,4%). Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach występują obecnie w 48,4% zakładów budowlanych (trzy lata temu tylko 18,5%). Ten problem jest najbardziej dotkliwy w grupie zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 pracowników; dotyczy on 60,0% zakładów (trzy lata temu 10,5%), a najmniej dotkliwy w grupie przedsiębiorstw publicznych (obecnie 31,5%, trzy lata temu 4,3%).

8. Saldo inwestycji w ujęciu ogółem jest nadal ujemne, a jego wartość wynosi -3,1 pkt. Dla sektora prywatnego wartość salda jest równa -10,9 pkt, a publicznego +30,5 pkt. W większości badanych grup zakładów salda są ujemne. Dodatnie salda występują w grupach: przedsiębiorstw państwowych (+28,6 pkt), zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (+2,4 pkt) oraz zatrudniających powyżej 100 osób (+1,0 pkt). Prognozy na nadchodzący kwartał nie są optymistyczne – salda prognostyczne są dodatnie jedynie dla przedsiębiorstw państwowych oraz zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej.

9. Od ostatniego kwartału 2016 roku obserwuje się rosnący trend ocen ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Obecna wartość salda ogółem wynosi +15,5 pkt, dla sektora prywatnego wynosi +11,3 pkt, a publicznego +31,4 pkt. Salda są dodatnie we wszystkich badanych grupach zakładów z jednym wyjątkiem – przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 100 osób, dla której wartość salda wynosi 0,0 pkt. Przewidywania co do rozwoju ogólnej sytuacji gospodarczej w nadchodzącym kwartale są umiarkowanie optymistyczne (wartość salda prognostycznego jest równa +10,4 pkt).

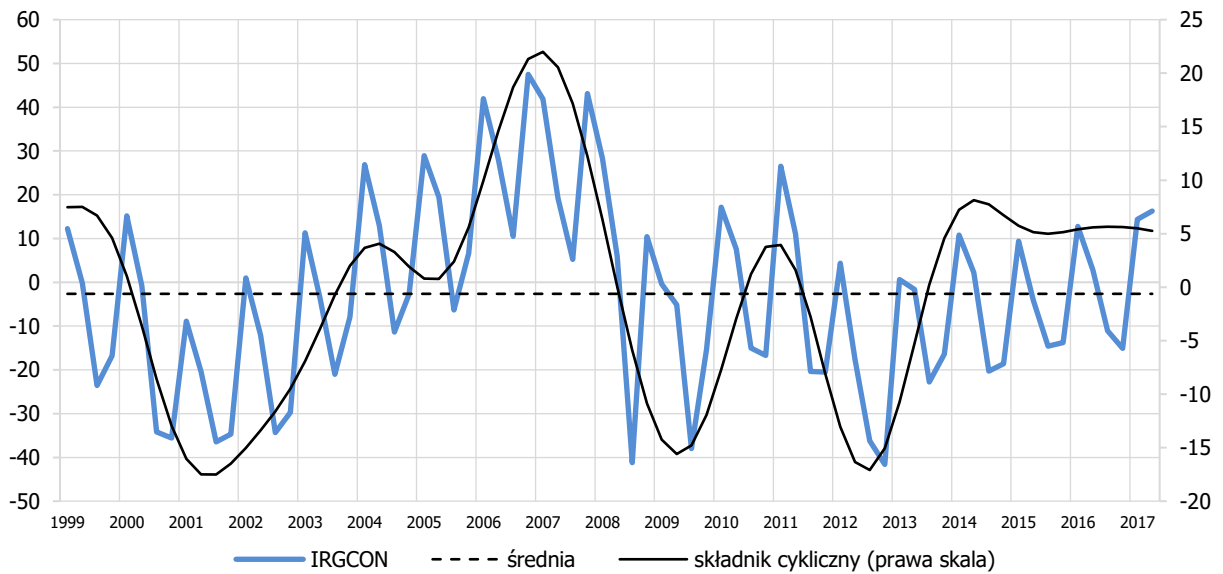
10. Poprawiają się również oceny sytuacji panującej w budownictwie. Tak jak w przypadku ocen ogólnej sytuacji gospodarczej trend jest rosnący (od ostatniego kwartału minionego roku). Wartość salda

w ujęciu ogółem jest równa +17,1 pkt, dla sektora prywatnego wynosi +9,7 pkt, a publicznego aż +47,4 pkt. We wszystkich badanych grupach zakładów budowlanych salda oceny sytuacji w branży są dodatnie. Wyraźnie gorzej oceniają sytuację zakłady zajmujące się wznoszeniem budynków (PKD 41, +4,3 pkt) oraz zakłady zatrudniające ponad 100 pracowników (+7,1 pkt). Prognozy sytuacji budownictwa w następnym kwartale są podobne do prognoz dla całej gospodarki, a wartość salda przewidywań wynosi +9,2 pkt.

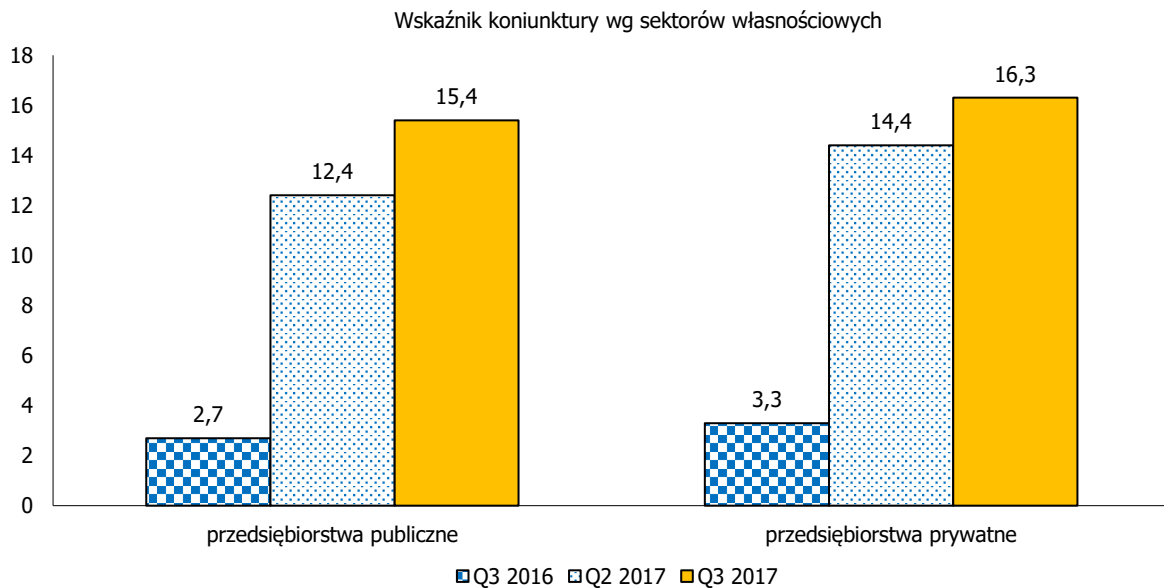
11. W porównaniu z poprzednim kwartałem nastąpiły istotne zmiany w układzie barier ograniczających aktywność produkcyjną zakładów budowlanych. O 10,0 punktów procentowych zwiększył się odsetek zakładów mających problemy z powodu niestabilnych przepisów prawnych (obecnie 34,4%, w poprzednim kwartale 24,4%), a o 5,0 pkt proc. wzrósł odsetek firm narzekających na wysokie ceny surowców i materiałów (obecnie 25,1%, poprzednio 20,1%). Zmniejszył się natomiast odsetek zakładów odczuwających dotkliwość barier: silnej konkurencji – o 9,8 pkt proc., niskiego popytu – o 10,4 pkt proc. i nadmiernych obciążeń podatkowych – o 7,2 pkt proc. Zakłady budowlane przewidują, że w nadchodzącym kwartale wszystkie bariery, z wyjątkiem niskiego popytu, niekorzystnej pogody oraz trudności z uzyskaniem kredytu, będą dla nich dotkliwe w mniejszym lub co najwyżej takim samym stopniu jak obecnie.

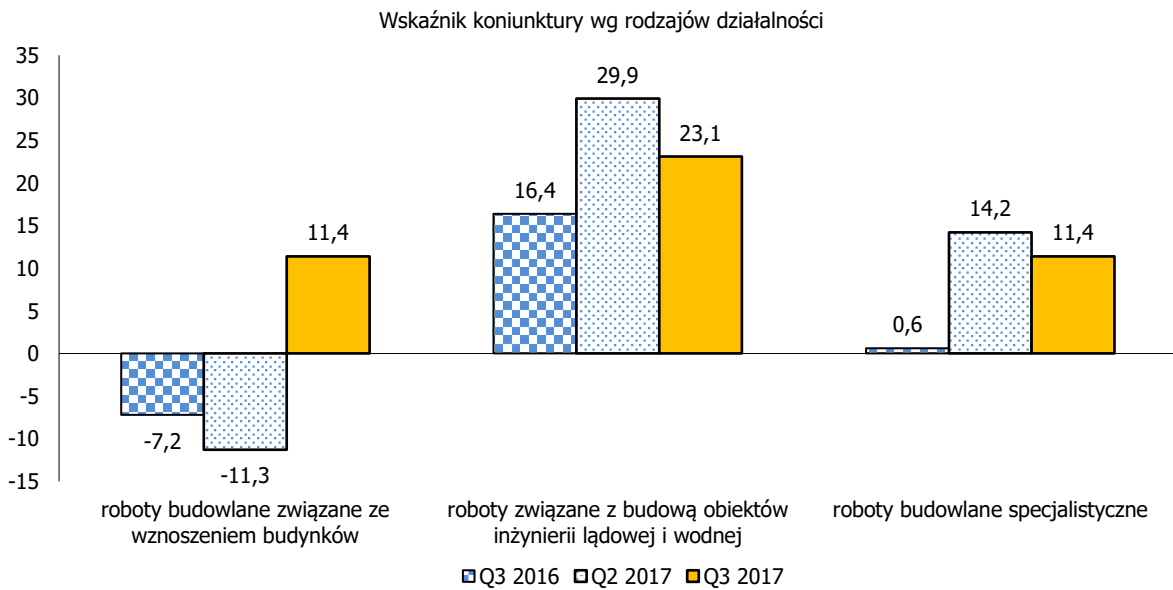
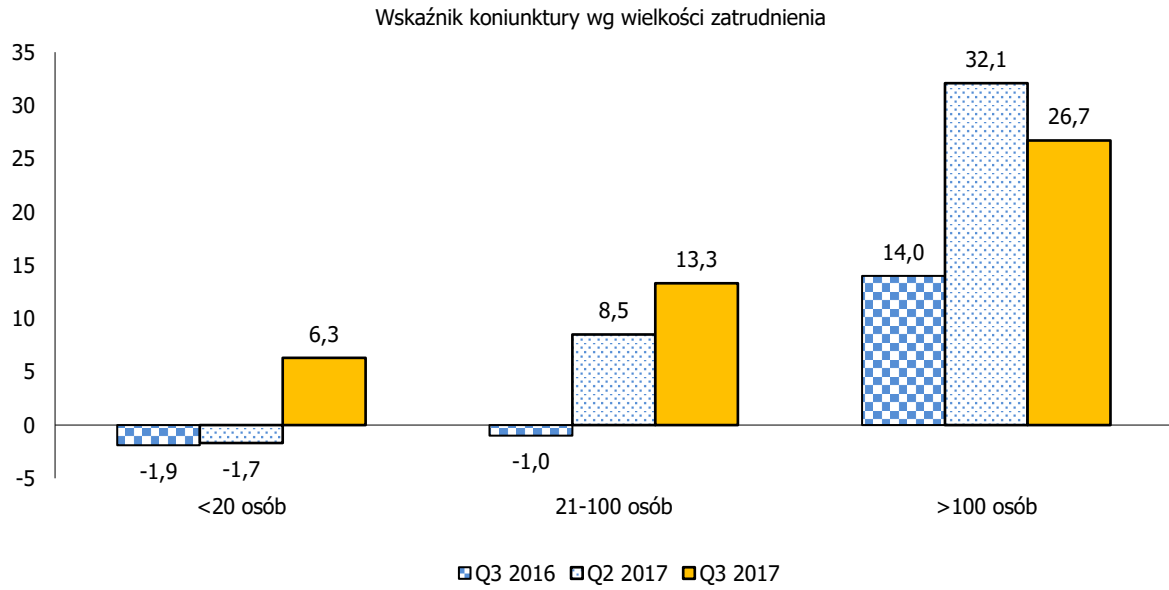
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

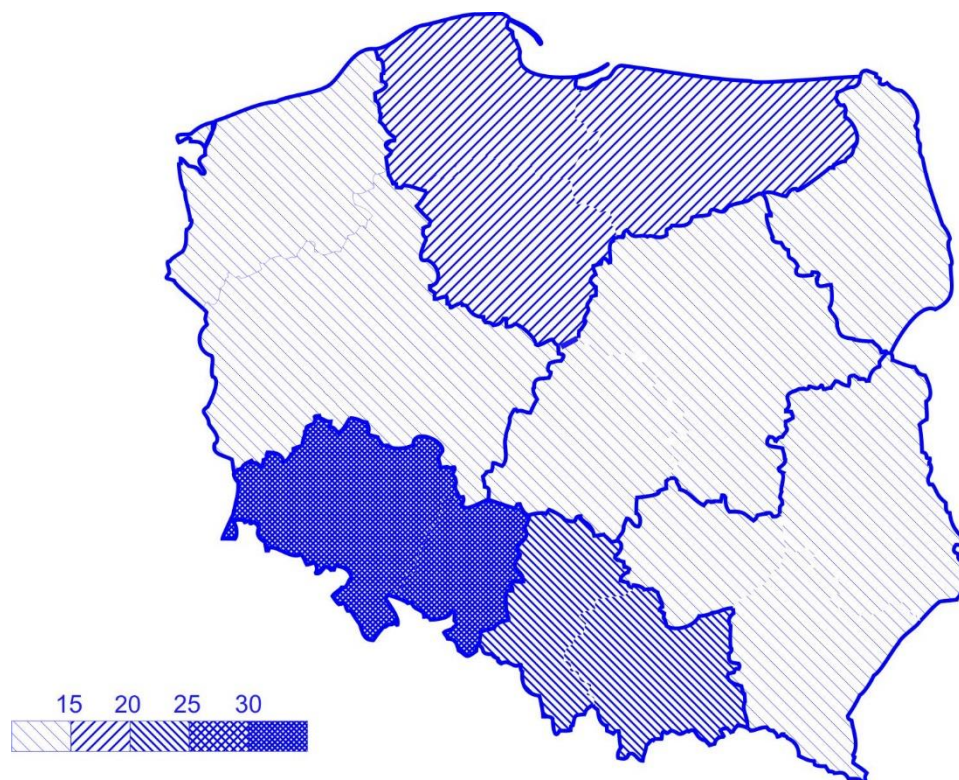

składowe salda	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017
1. zamówienia ogółem – stan	13,3	12,1	3,1	-40,0	20,3	31,8
2. wielkość zatrudnienia – przewidywania	12,3	-6,5	-25,2	9,9	8,4	0,7
wskaźnik koniunktury (IRGCON): (1.+2.)/2	12,8	2,8	-11,1	-15,1	14,4	16,3

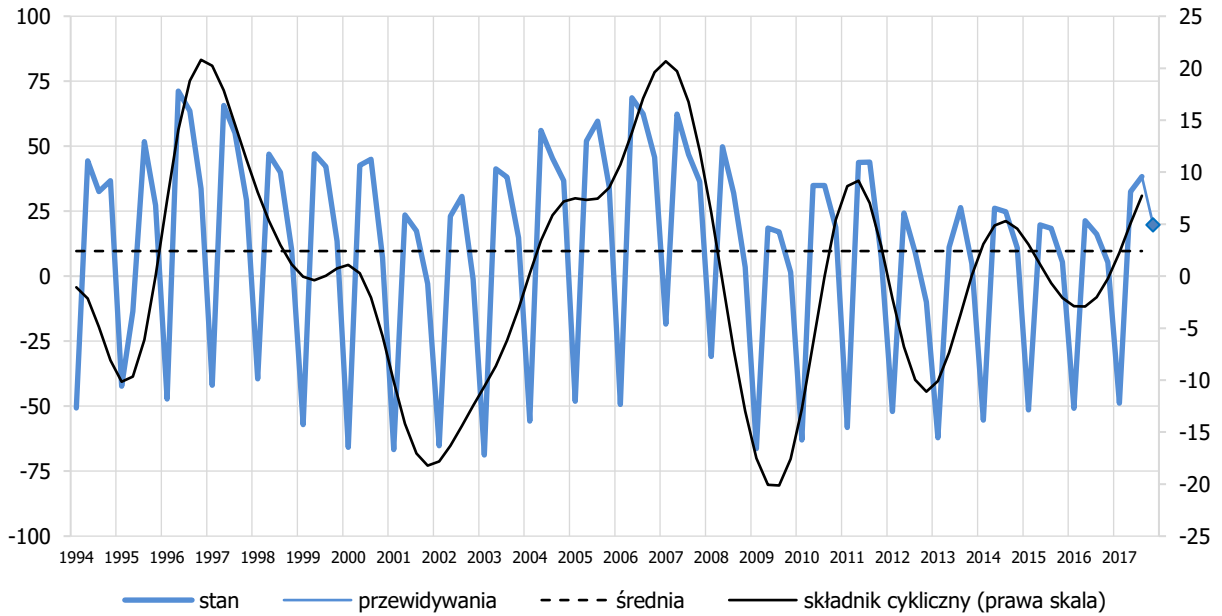

Wskaźnik koniunktury wg regionów

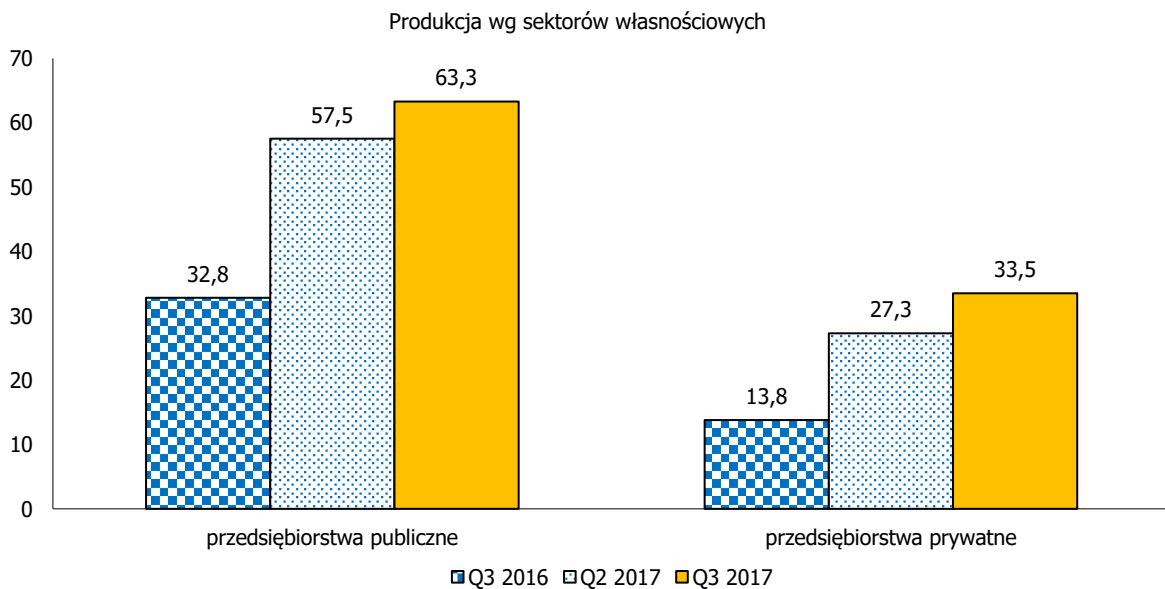

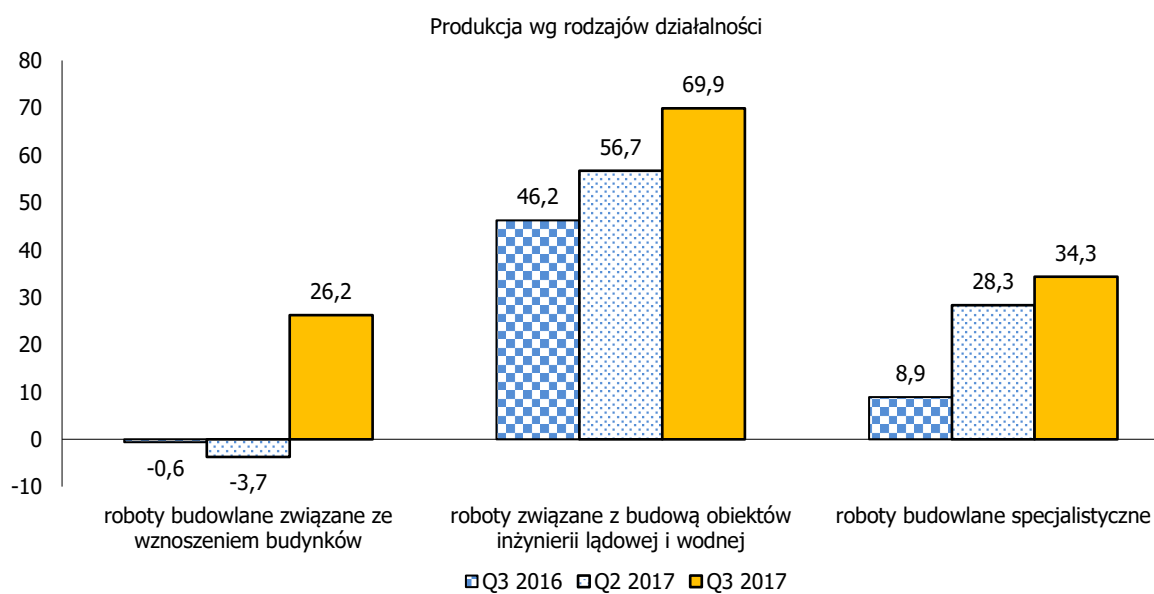
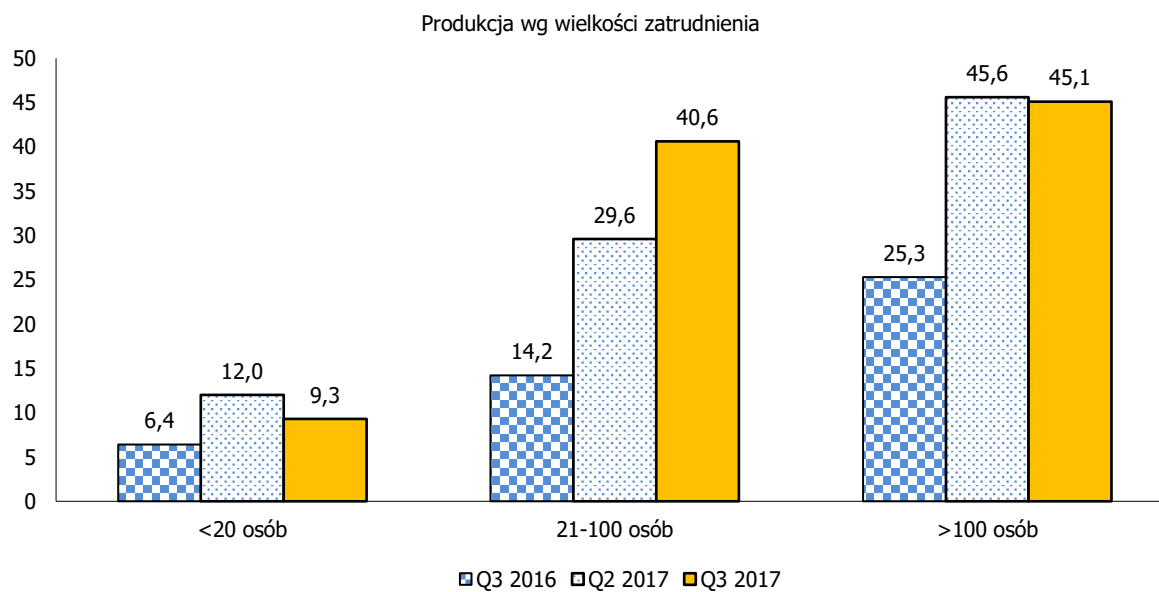
1. Region centralny	11,4
2. Region południowy	20,3
3. Region wschodni	10,5
4. Region północno-zachodni	11,3
5. Region południowo-zachodni	31,2
6. Region północny	18,3

PRODUKCJA

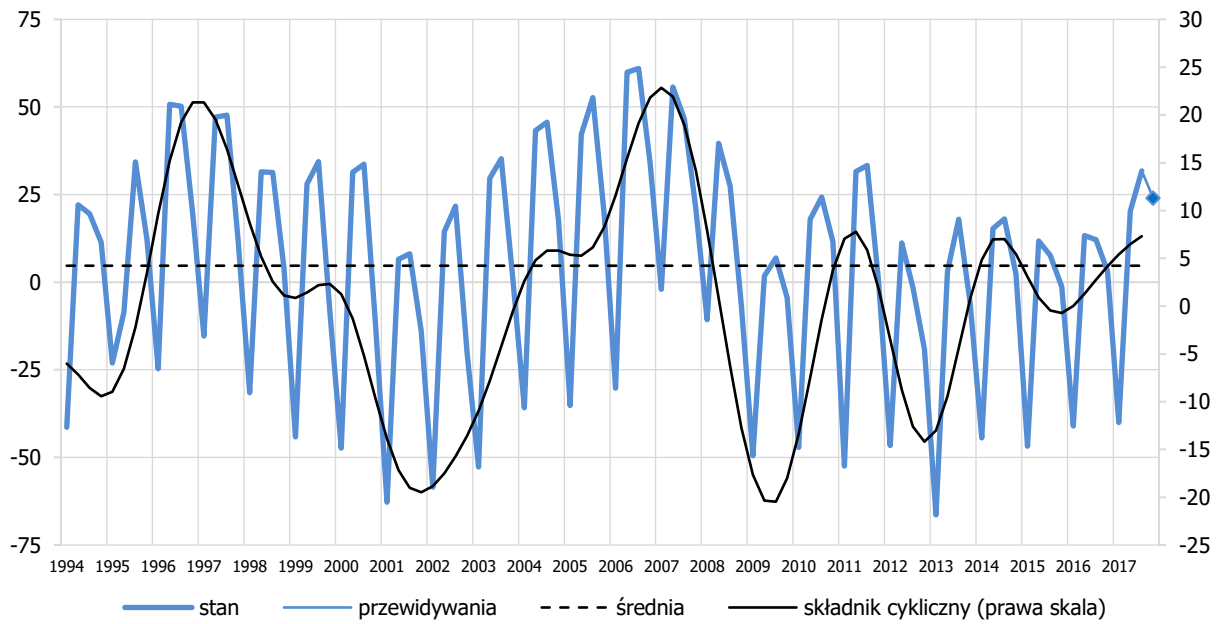

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	34,1	27,7	6,2	43,3	48,7	33,6
2. brak zmiany	48,0	49,8	38,7	46,0	41,0	52,5
3. spadek	17,9	22,4	55,1	10,7	10,4	13,9
saldo (1,-3,)	16,2	5,3	-48,9	32,6	38,3	19,7

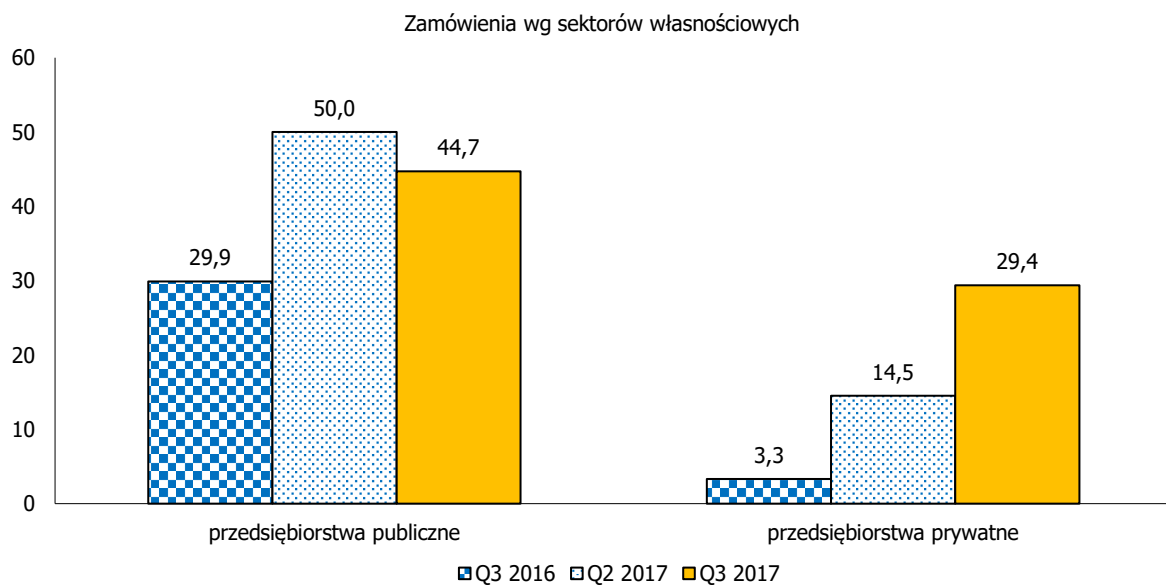

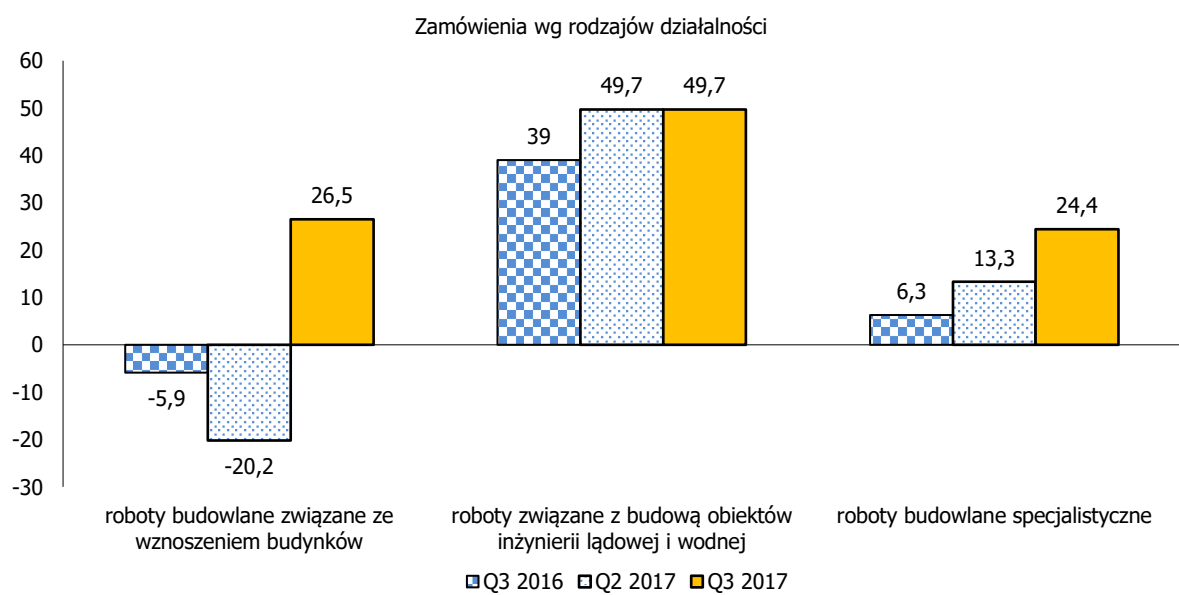
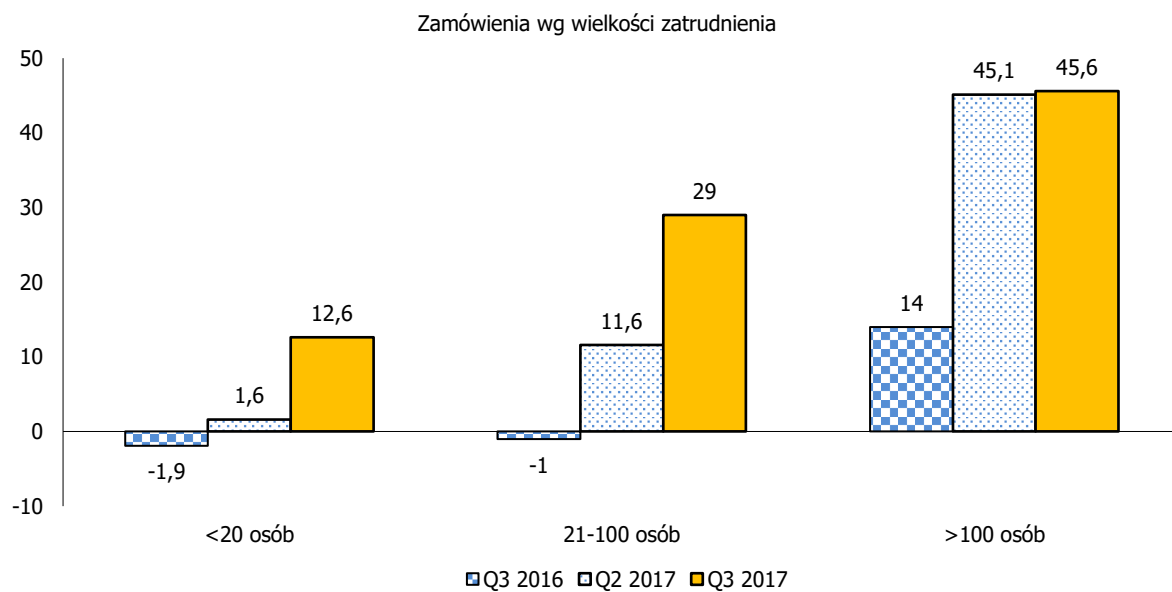

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

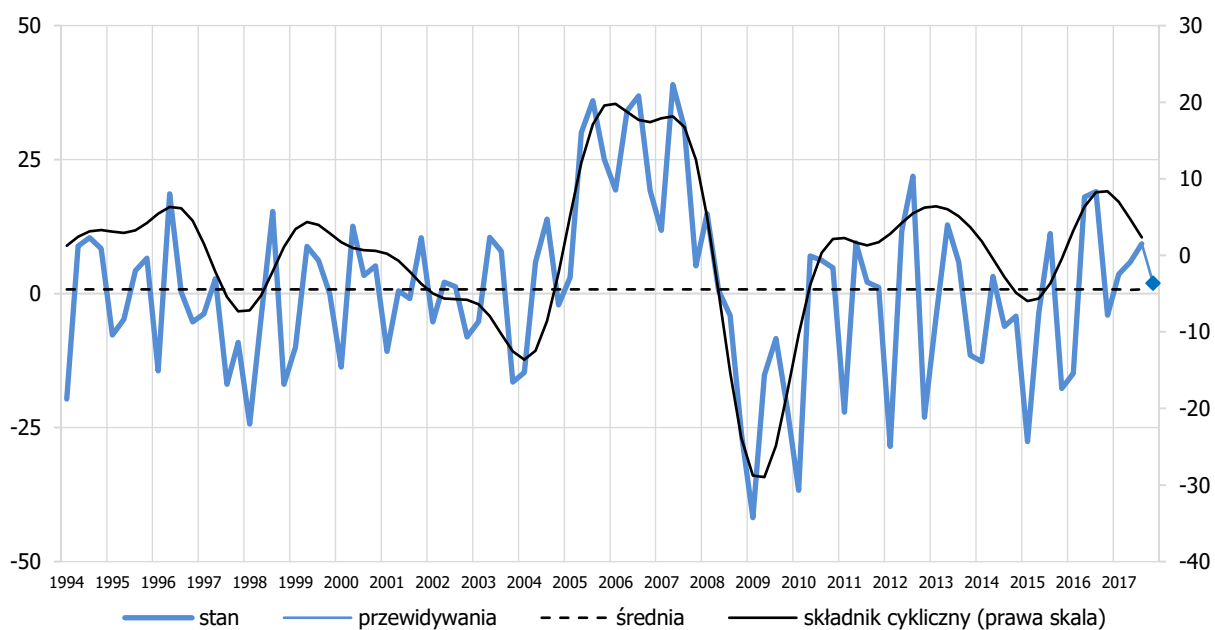

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	34,3	28,1	10,2	41,2	43,6	36,3
2. brak zmiany	43,5	46,9	39,6	38,1	44,5	51,4
3. spadek	22,2	25,0	50,2	20,8	11,8	12,3
saldo (1.-3.)	12,1	3,1	-40,0	20,3	31,8	24,0

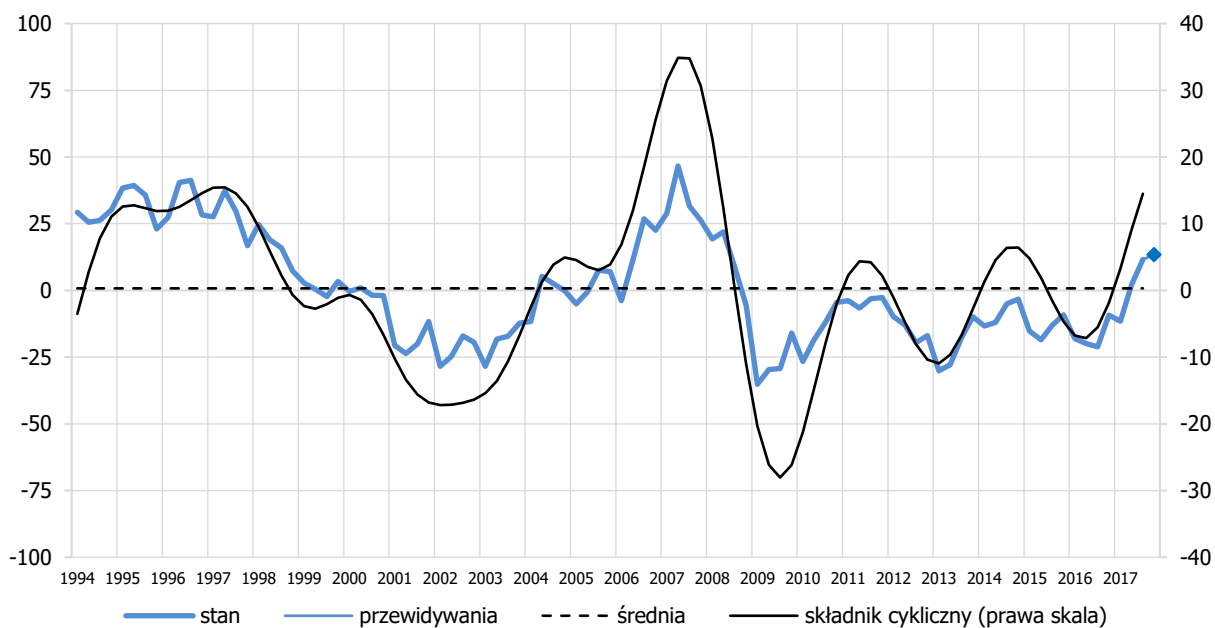

ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

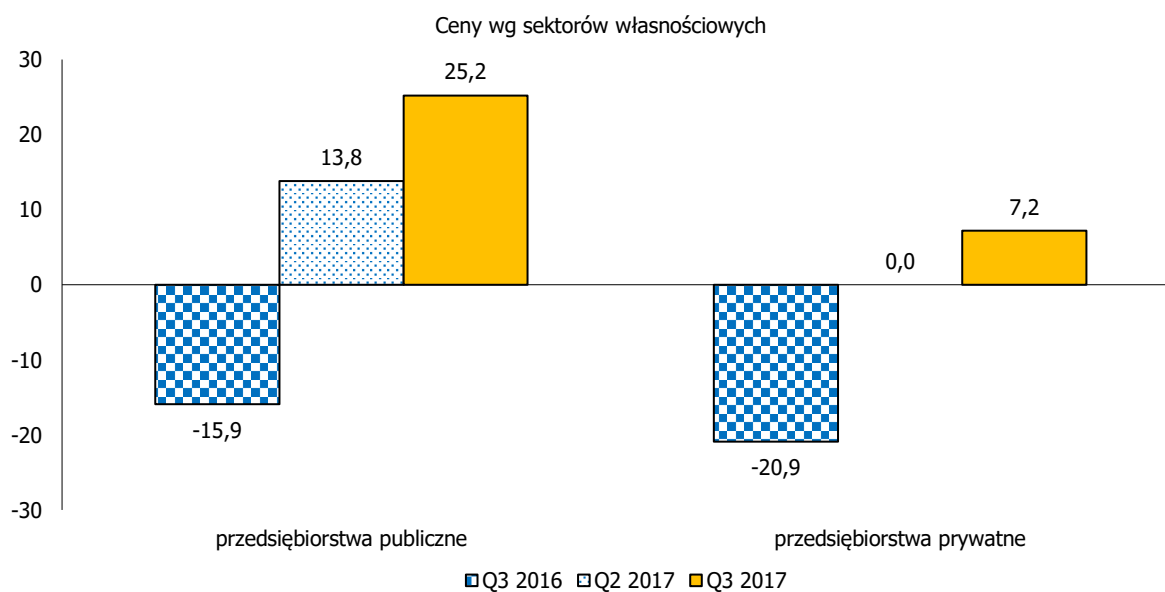

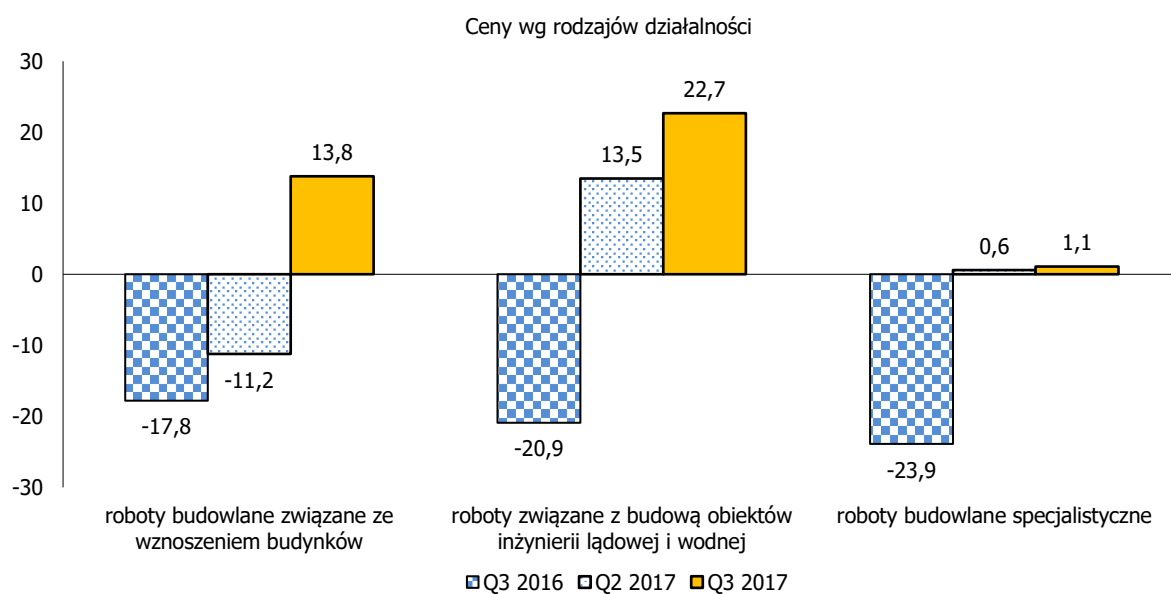
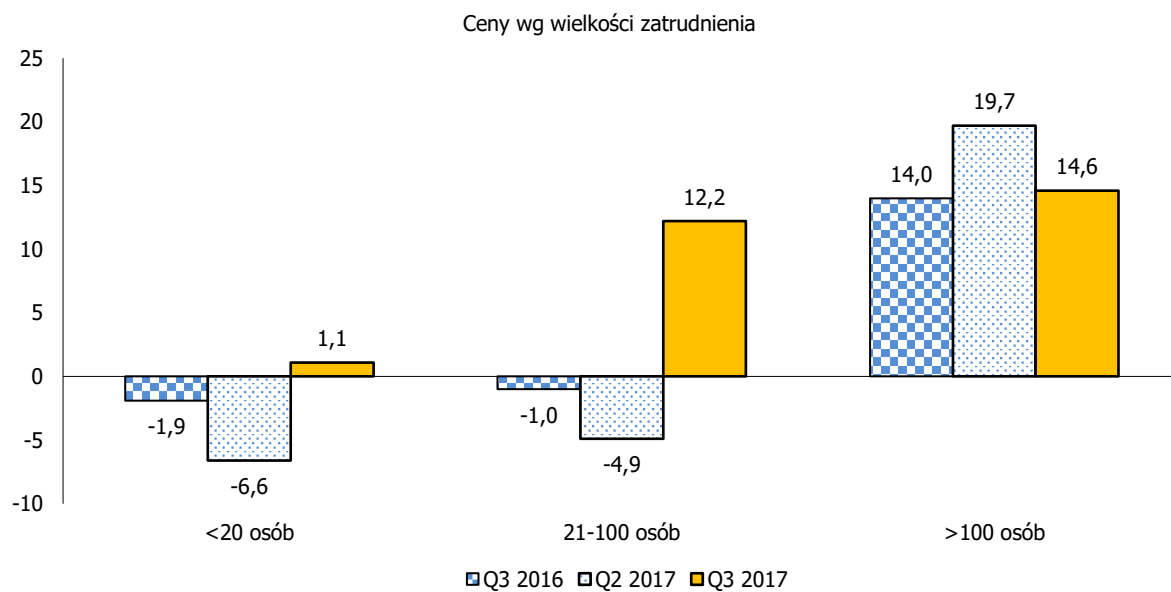
warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	32,1	7,9	26,8	17,8	15,9	15,4
2. brak zmiany	54,8	80,2	50,0	70,3	77,5	71,2
3. spadek	13,1	11,9	23,2	11,9	6,6	13,5
saldo (1.-3.)	19,0	-4,0	3,6	5,9	9,3	1,9

CENY USŁUG BUDOWLANYCH

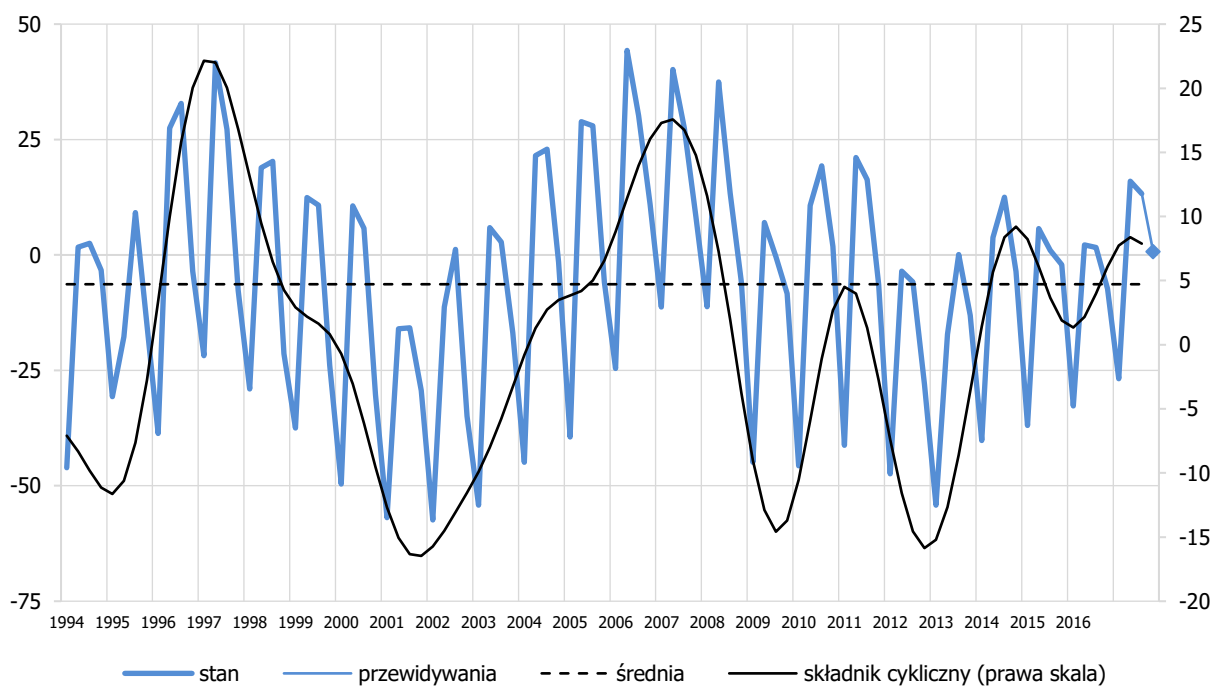

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	3,1	5,7	2,9	12,5	18,0	17,6
2. brak zmiany	72,8	79,3	82,7	77,2	75,7	78,2
3. spadek	24,2	15,0	14,4	10,3	6,4	4,2
saldo (1.-3.)	-21,1	-9,3	-11,5	2,2	11,6	13,4

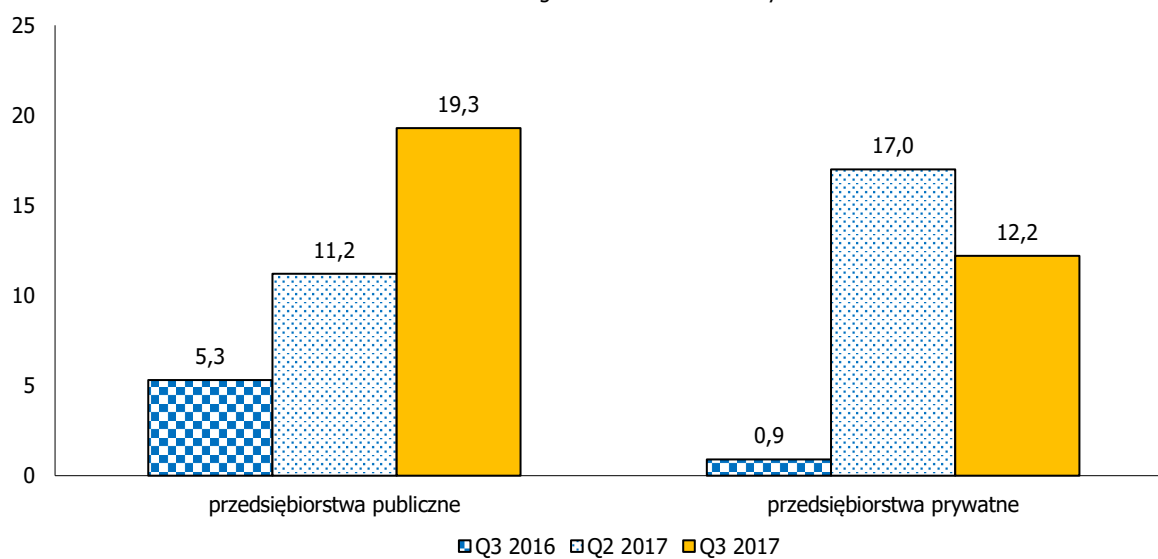

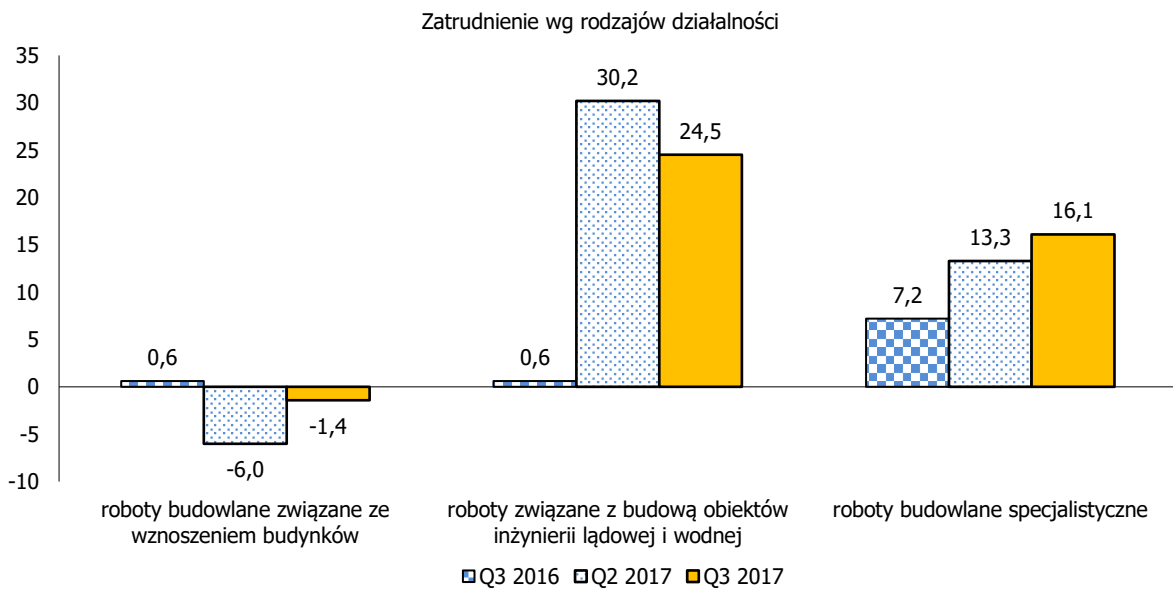
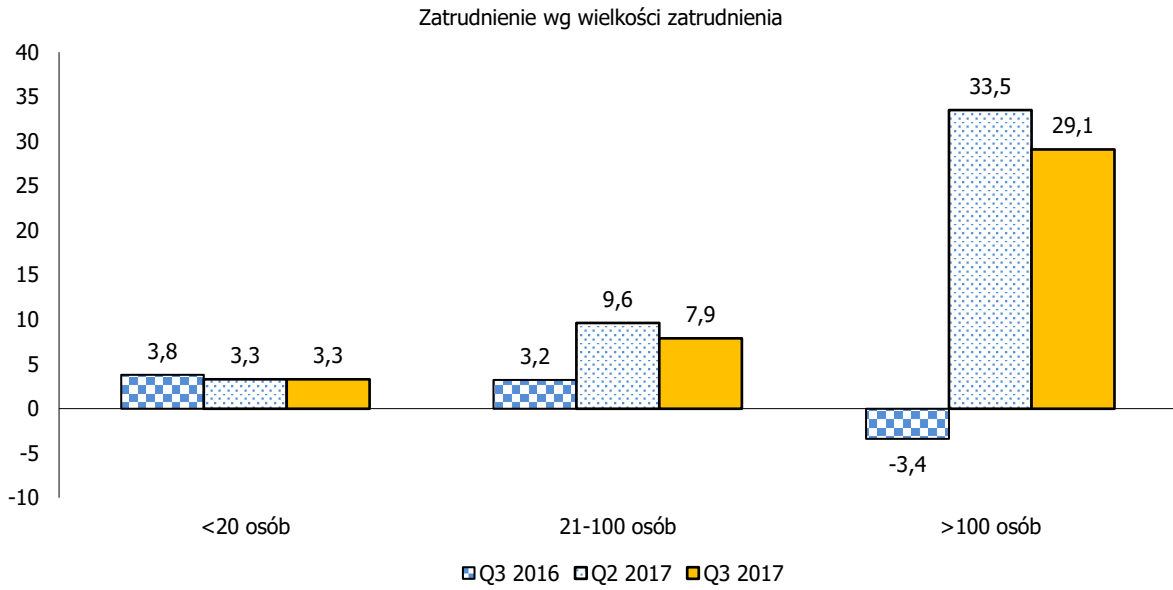
ZATRUDNIENIE

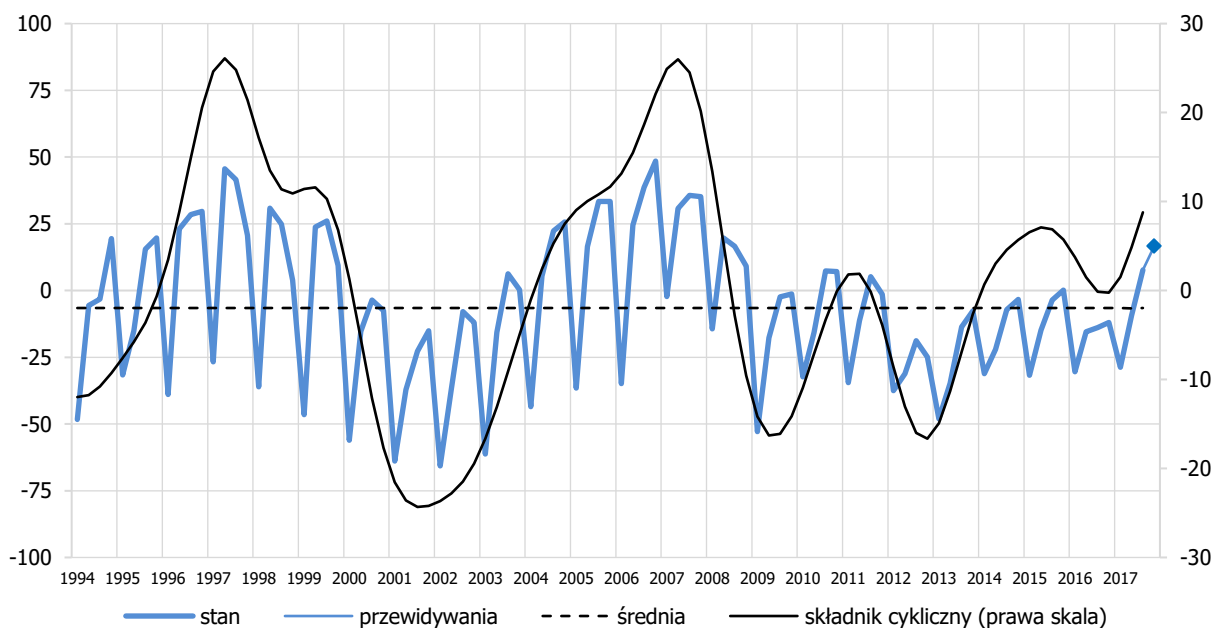
warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	15,6	13,6	7,9	30,9	29,3	15,4
2. brak zmiany	70,5	65,6	57,4	54,2	54,7	69,8
3. spadek	14,0	20,9	34,7	14,9	16,0	4,7
saldo (1.-3.)	1,6	-7,3	-26,8	16,0	13,3	0,7

Zatrudnienie wg sektorów własnościowych

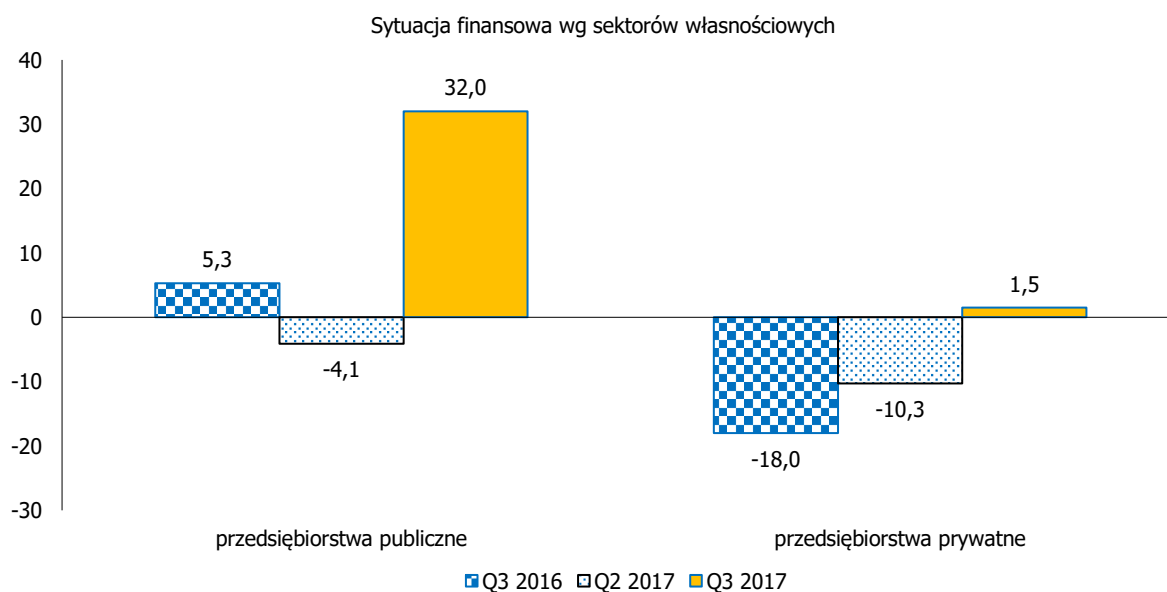

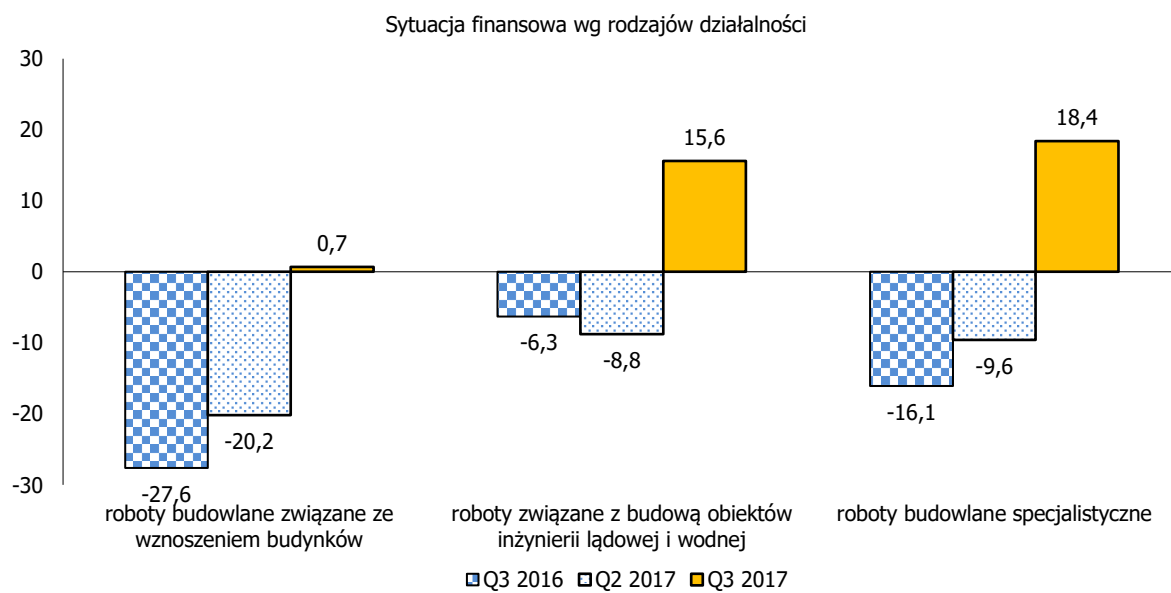
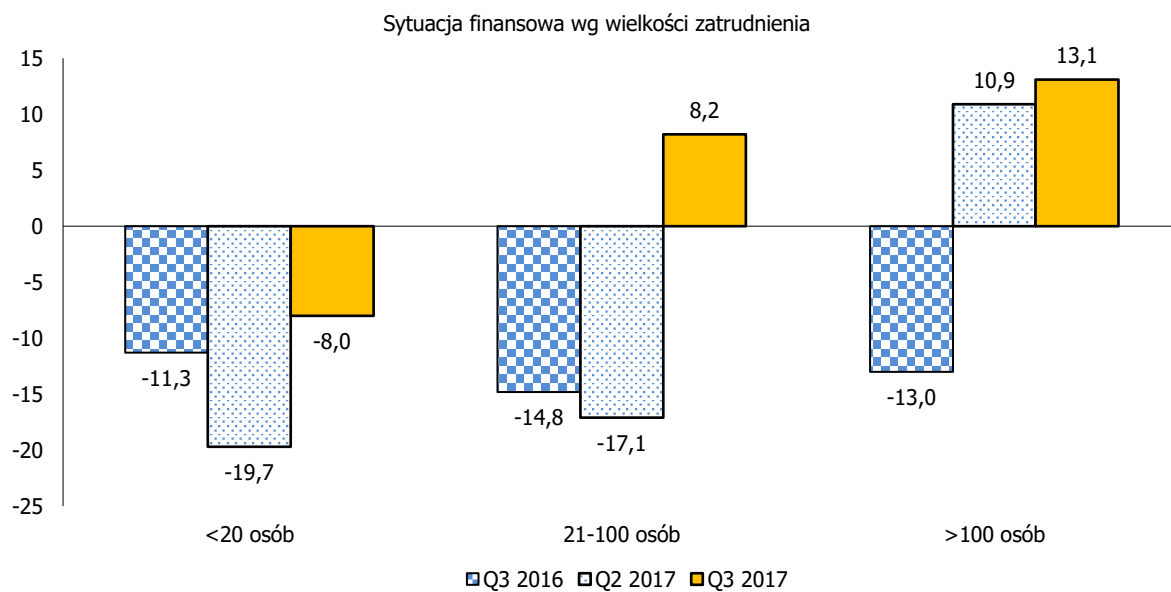

SYTUACJA FINANSOWA

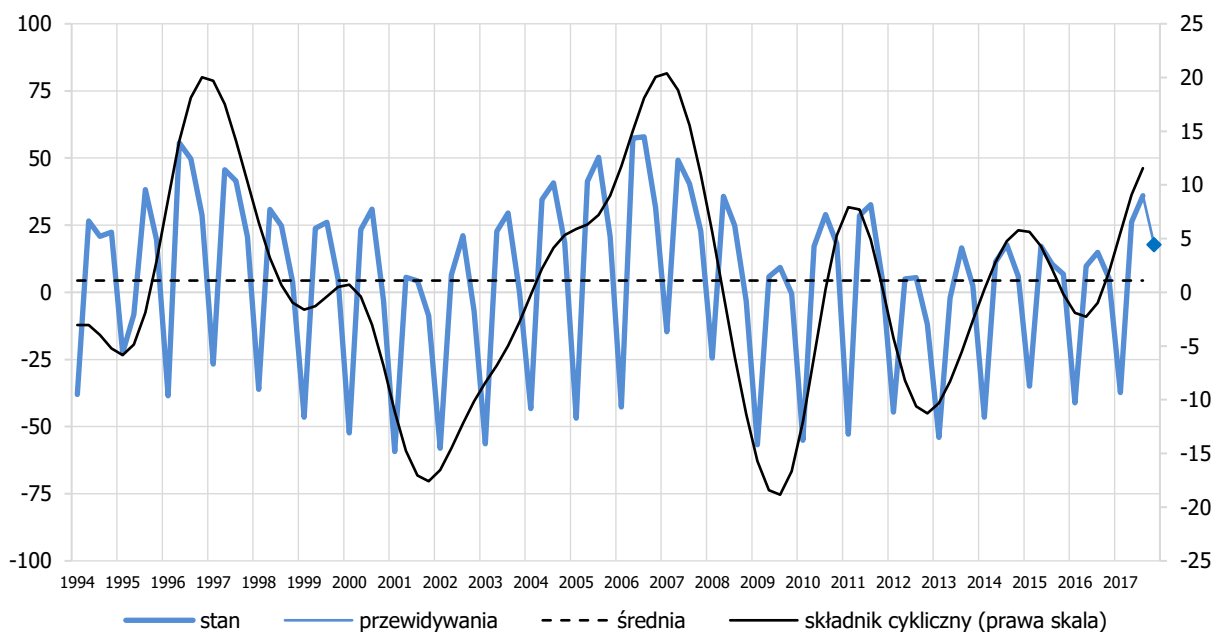

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. poprawa	13,8	12,7	5,2	14,9	22,5	27,4
2. brak zmiany	58,5	62,6	60,9	60,9	62,7	61,9
3. pogorszenie	27,7	24,7	33,9	24,2	14,8	10,8
saldo (1.-3.)	-13,9	-12,0	-28,7	-9,3	7,7	16,6

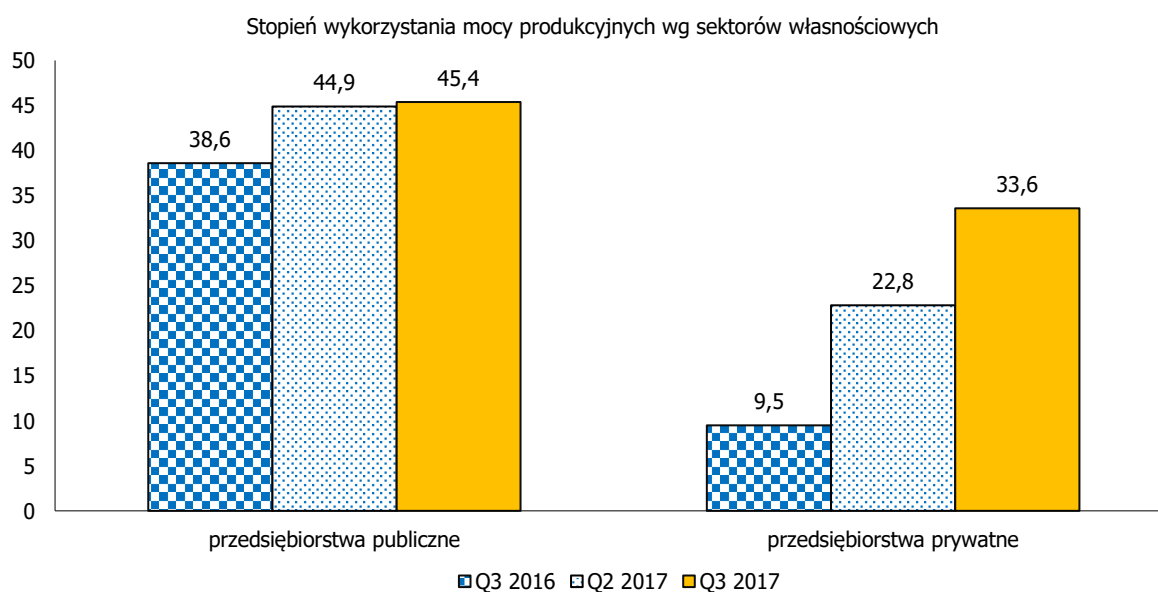

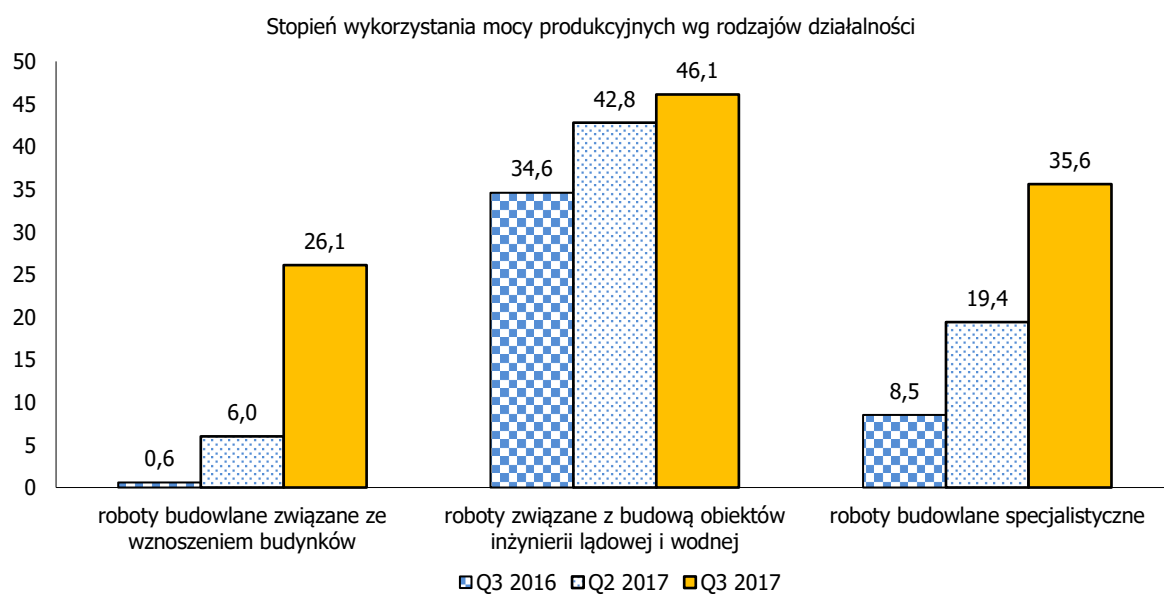
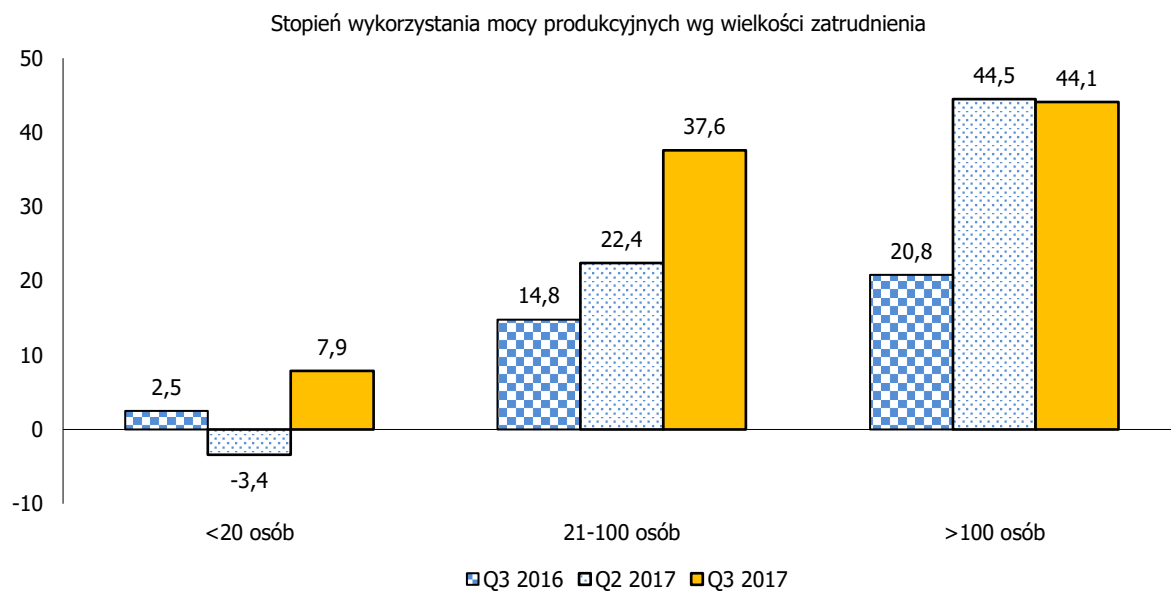

STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MOCY PRODUKCYJNYCH

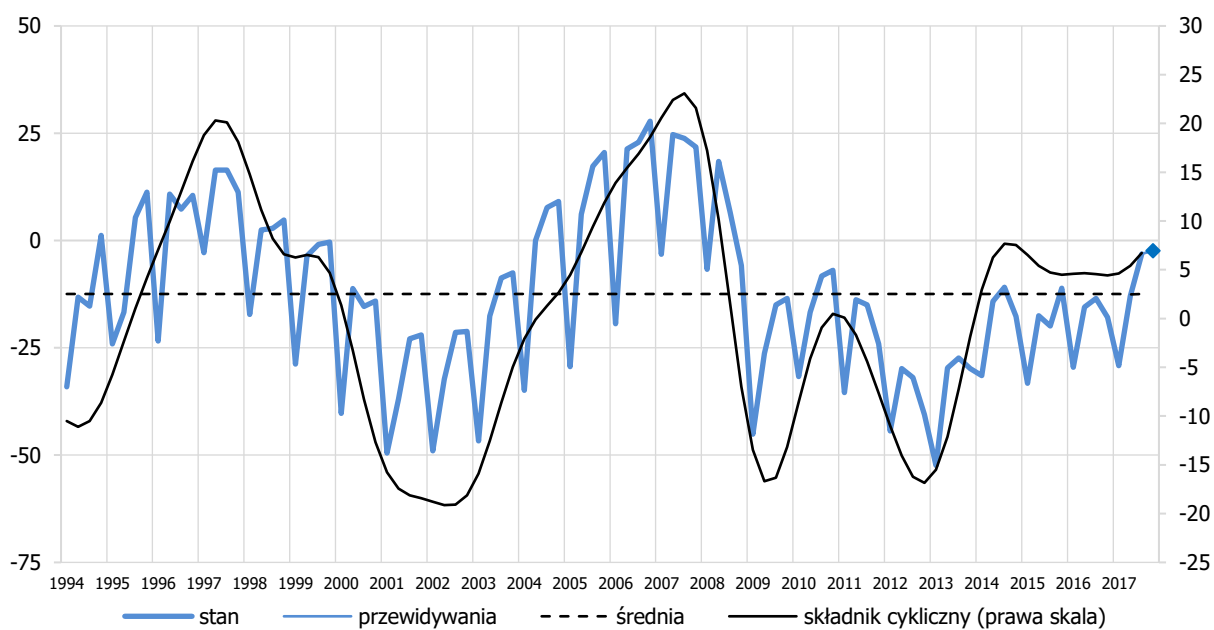

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	25,4	21,9	5,3	38,7	41,7	24,5
2. brak zmiany	64,1	61,7	52,1	48,8	52,5	68,7
3. spadek	10,5	16,5	42,6	12,5	5,7	6,8
saldo (1.-3.)	14,9	5,4	-37,3	26,2	36,0	17,7

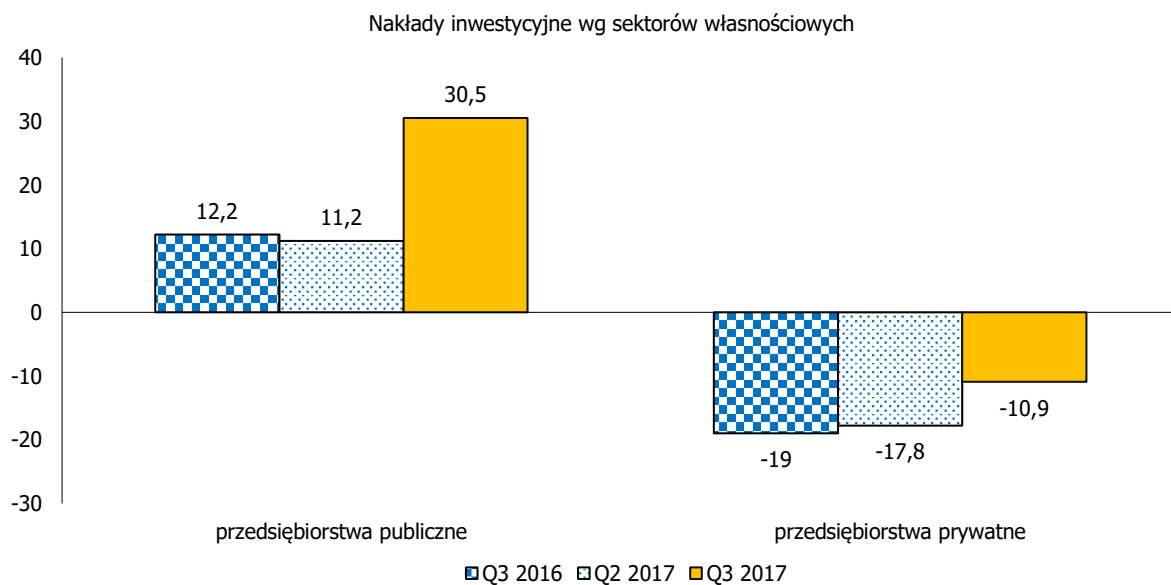

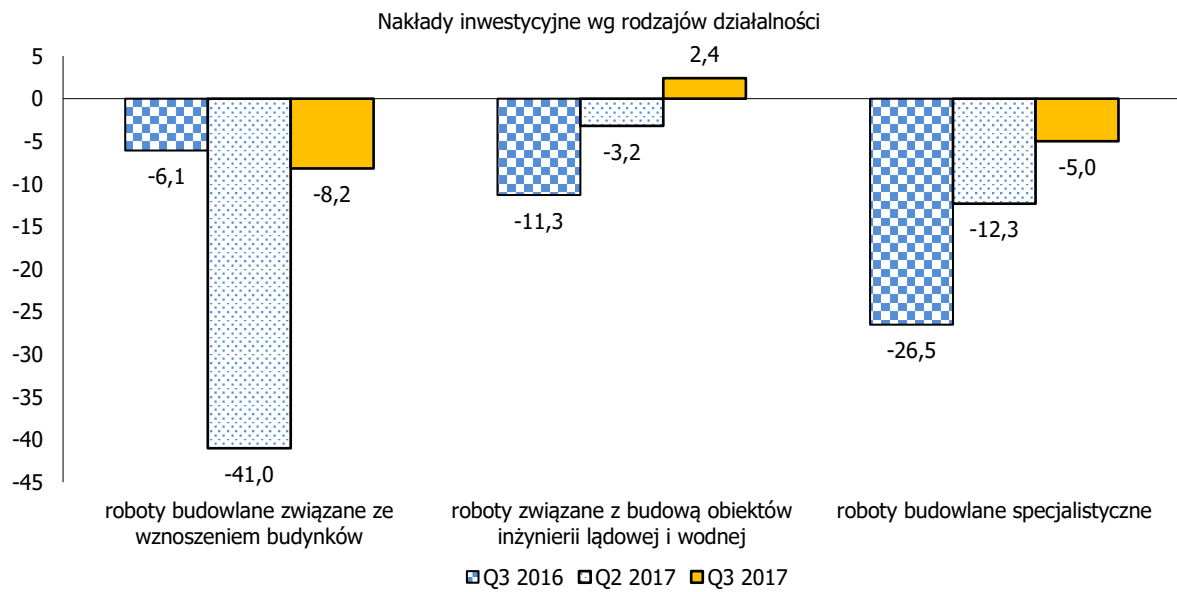
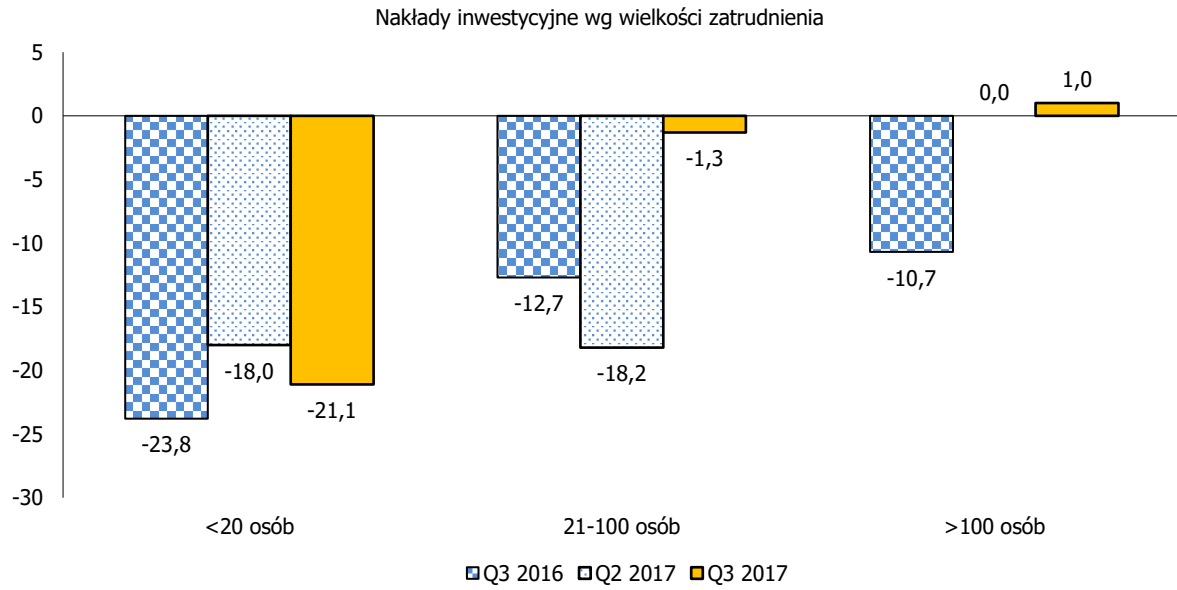

NAKŁADY INWESTYCYJNE

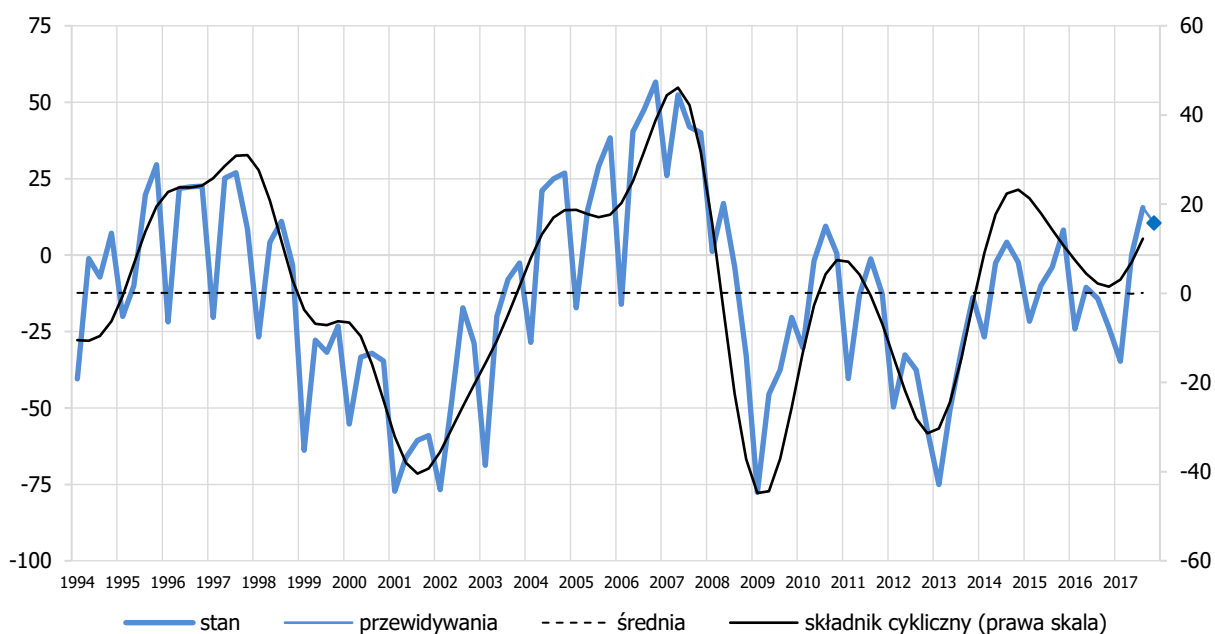

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. wzrost	11,8	11,8	6,0	14,9	13,9	12,3
2. brak zmiany	62,9	58,6	58,8	57,2	69,1	73,0
3. spadek	25,3	29,7	35,2	27,9	17,0	14,7
saldo (1.-3.)	-13,5	-17,9	-29,2	-13,0	-3,1	-2,4

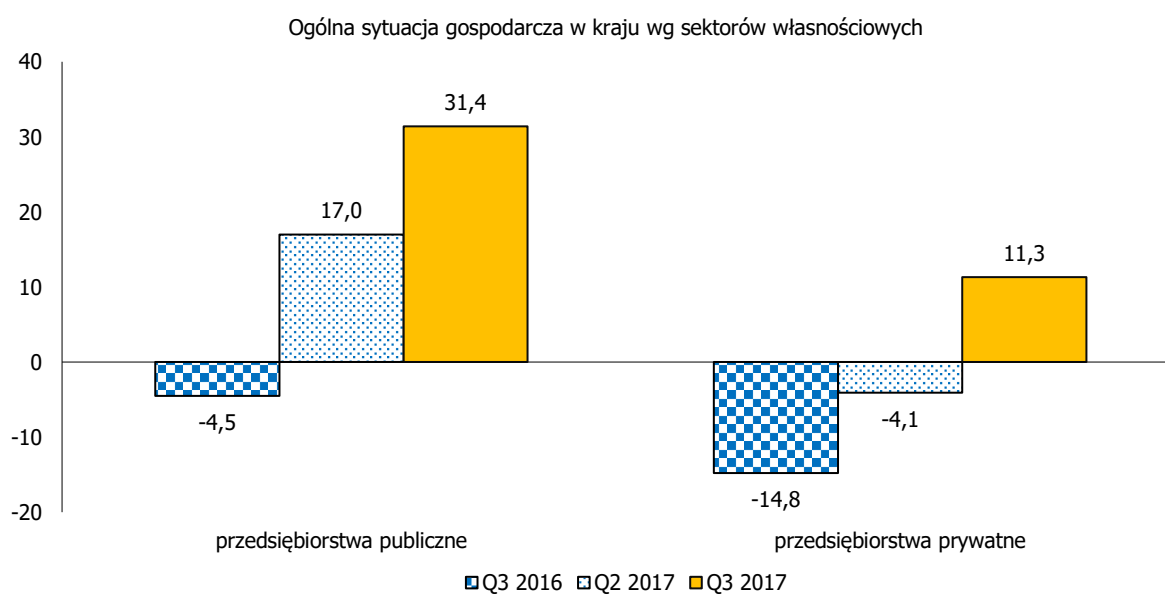

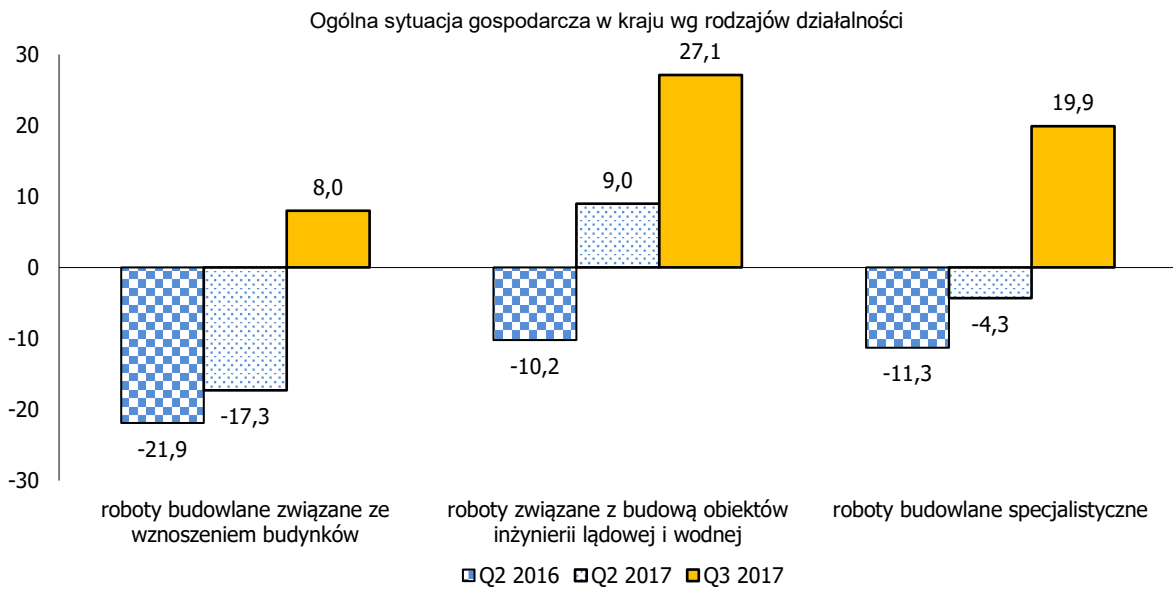
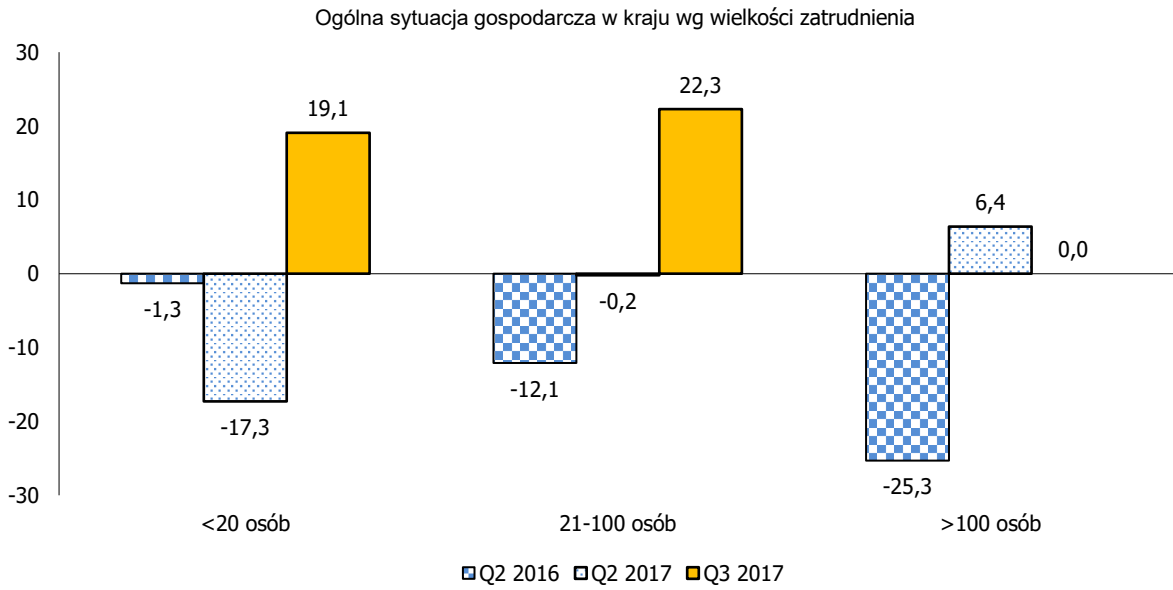

OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA W KRAJU

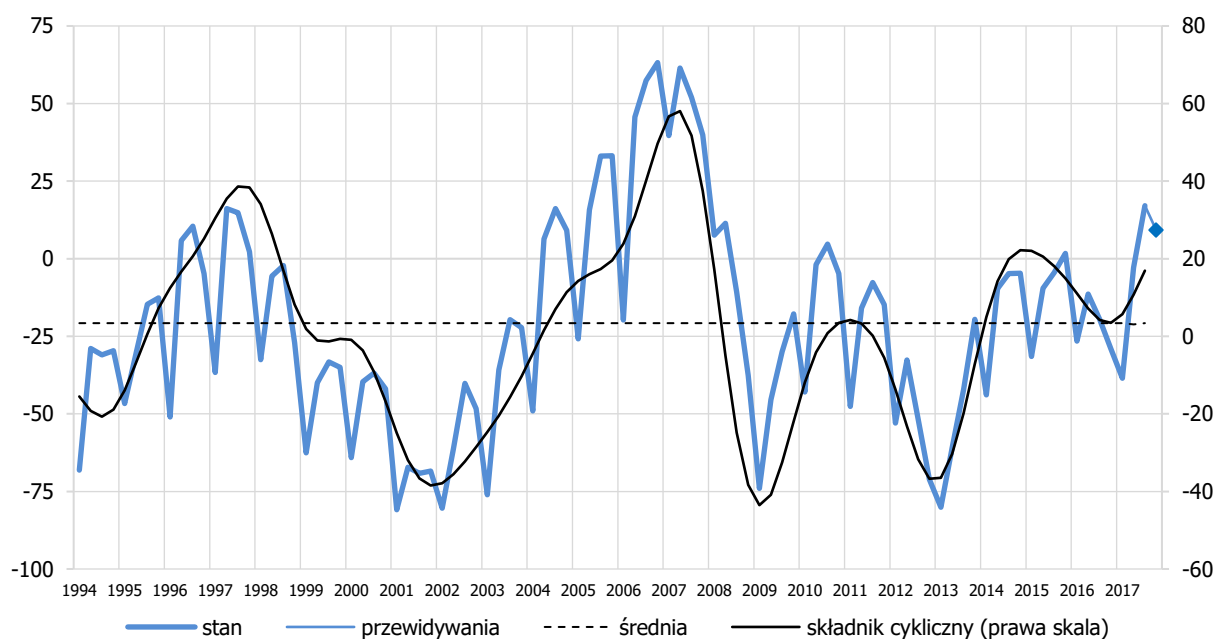

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. poprawa	12,1	9,0	1,9	17,8	27,0	22,3
2. brak zmiany	61,5	58,3	61,5	64,3	61,5	65,8
3. pogorszenie	26,3	32,7	36,6	17,8	11,5	11,9
saldo (1.-3.)	-14,2	-23,7	-34,7	0,0	15,5	10,4

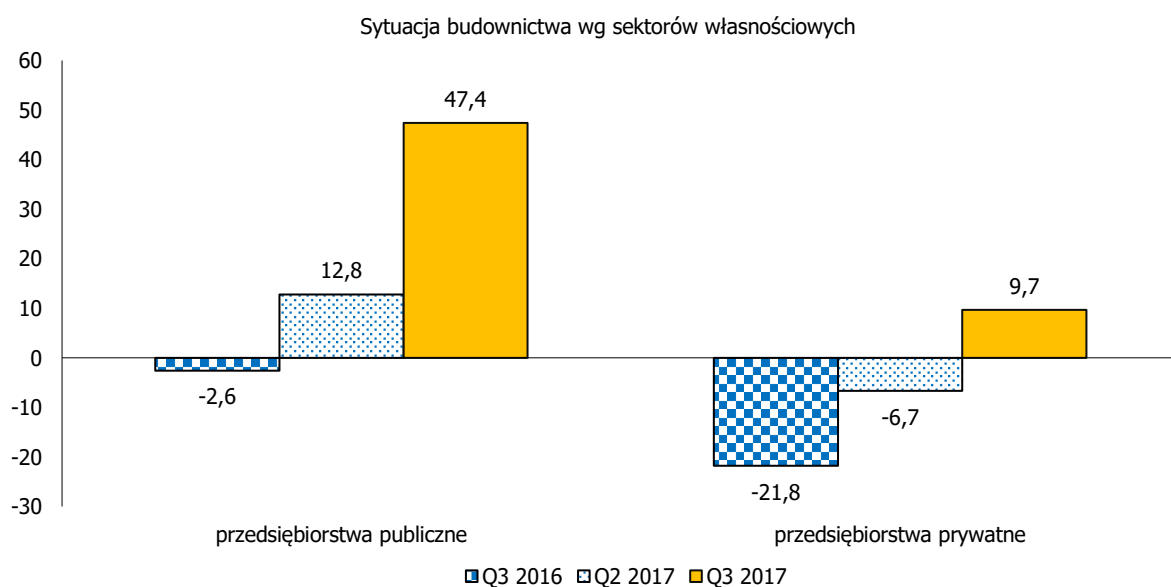

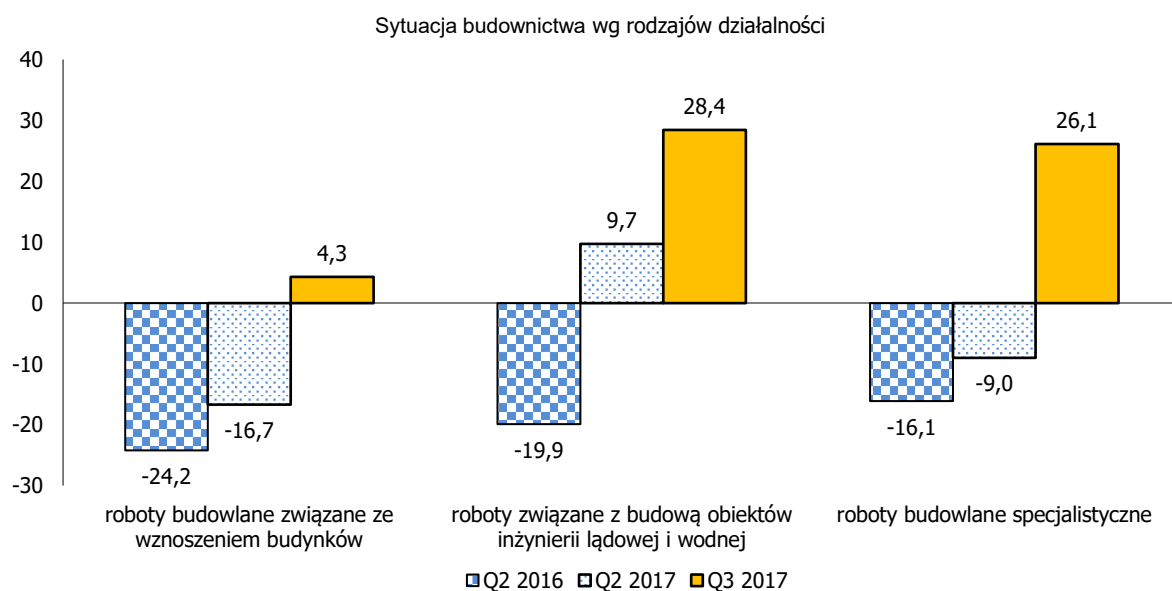
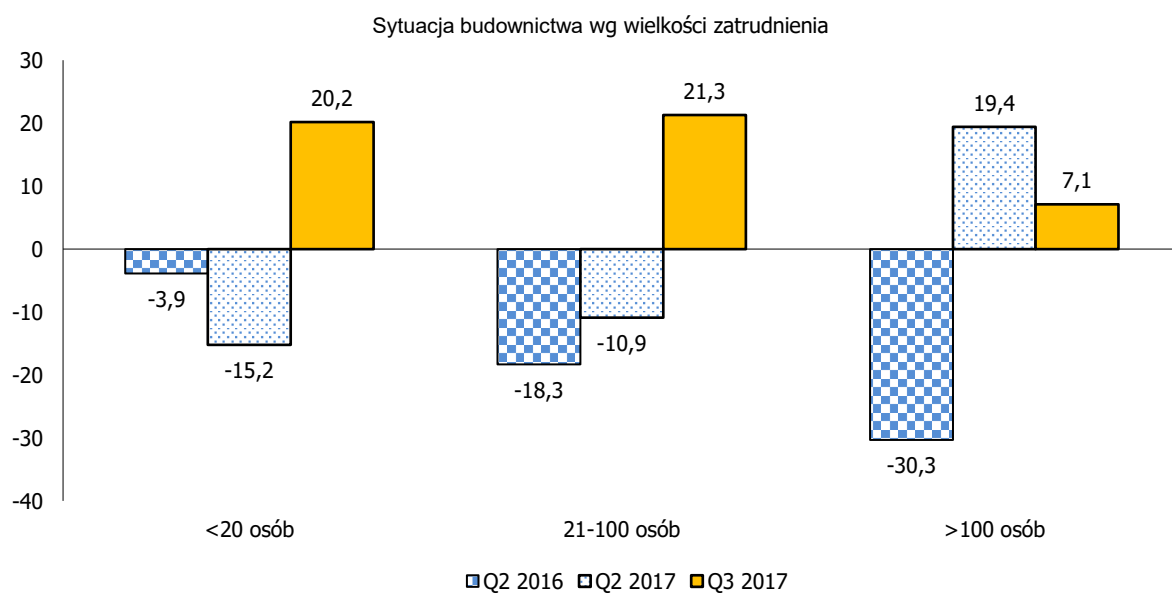

SYTUACJA BUDOWNICTWA

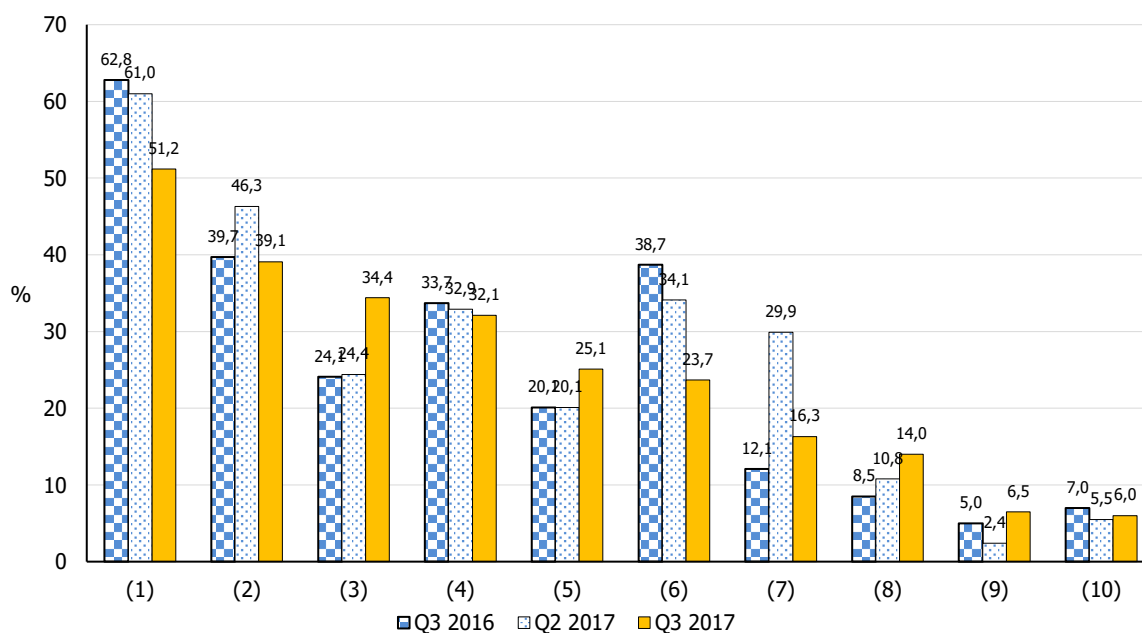

warianty odpowiedzi – odsetki	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	przewidywania
1. poprawa	11,1	9,5	4,8	20,1	31,9	21,9
2. brak zmiany	58,2	52,0	52,0	57,0	53,2	65,4
3. pogorszenie	30,6	38,5	43,3	22,9	14,8	12,7
saldo (1.-3.)	-19,5	-29,0	-38,5	-2,8	17,1	9,2

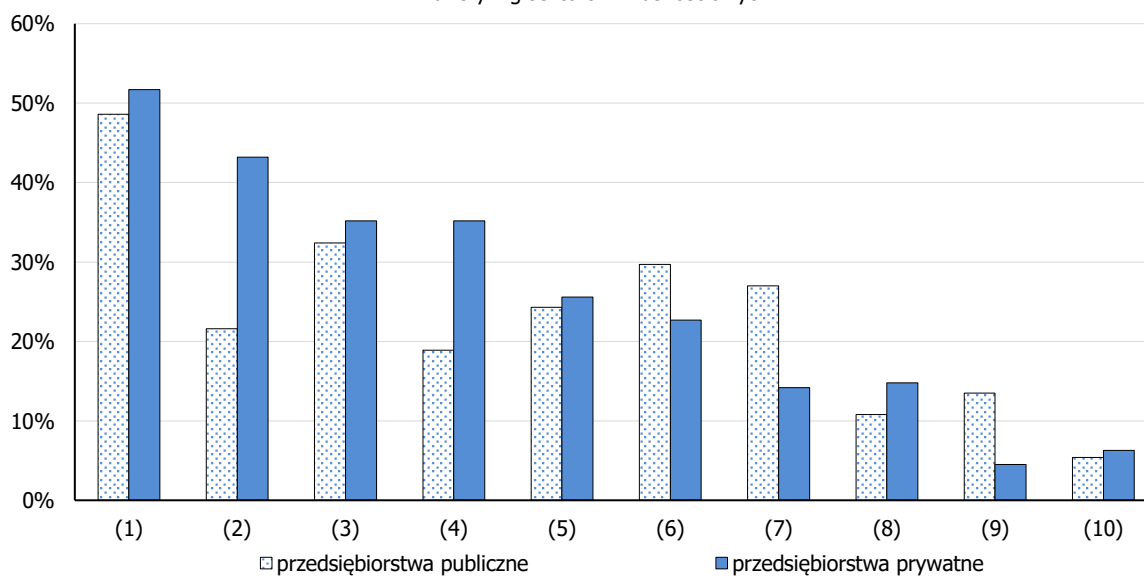

BARIERY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

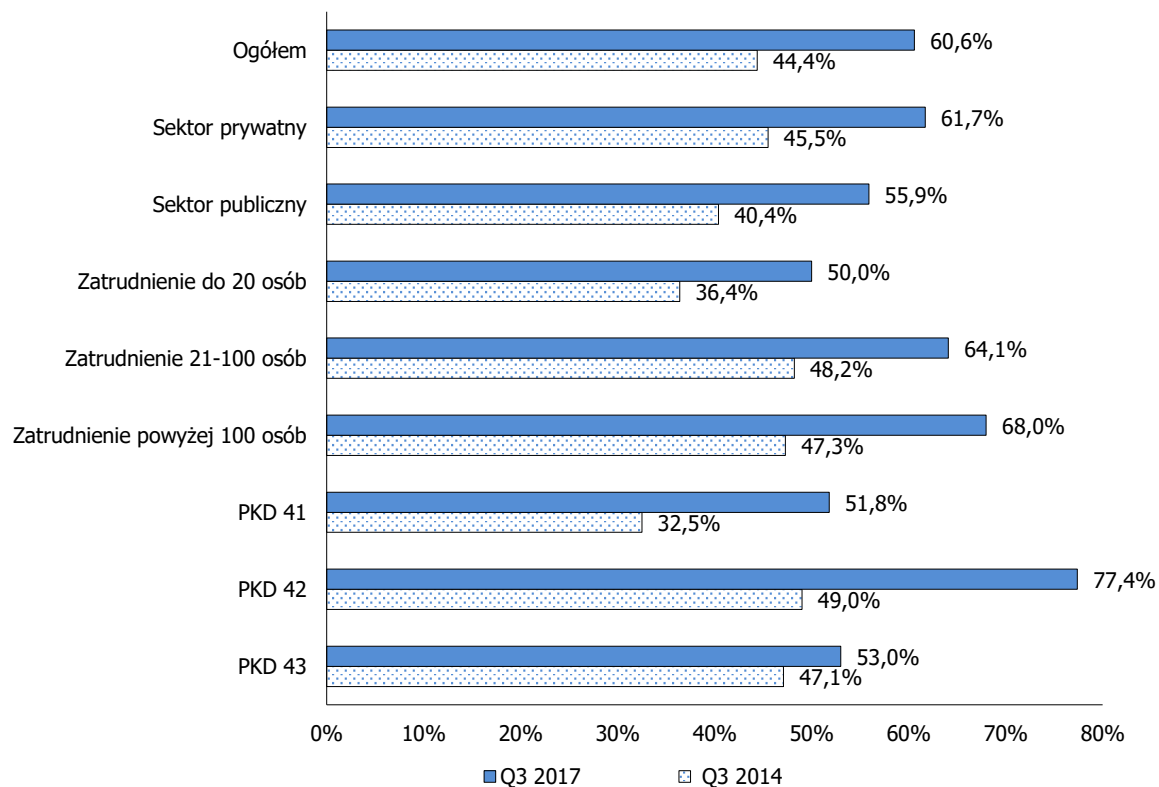

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) niestabilność przepisów prawnych
- (4) zatory płatnicze
- (5) ceny surowców i materiałów
- (6) niedostateczny popyt
- (7) niekorzystne warunki pogodowe
- (8) trudności w uzyskaniu kredytu
- (9) nie ma barier
- (10) inne

Bariery wg sektorów własnościowych

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o wysokich kwalifikacjach

Częste lub bardzo częste trudności ze znalezieniem pracowników o niskich kwalifikacjach

